Ազգ

Azg
armenian daily

19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 242 (996)

Մինչեւ հոկտեմբեր Պերես-Ասադ հանդիպում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RFI: Միջինարեւելյան 50 ամյա հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ կատարագույն զարգացում արձանագրվեց. Իսրայելի վարչապետ Շիմոն Պերեսը հայտարարեց, թե Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադը համաձայնություն է հայտնել Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերի միջոցով իր ներկայացրած 10 կետերից բաղկացած հարցաշարի 9 կետերին, այդ թվում նաեւ Գոլանի բարձունքներից եւ Լիբանանի հարավից իսրայելական զորքի հետքաշման պայմաններին: Ինչ-պես խոսք, ավելի քան բավարար նախադրյալներ է ընձեռում դիվանագետների մակարդակով ուղղակի բանակցությունների ձեռնարկելու համար: Նա հայտարարեց նաեւ, թե նախագահ Ասադի հետ իր բանակցությունները, որոնց մանրամասները ... մամուլին դեռեւս ճշտված չեն, տեղի պետք ... անենան առաջիկա հոկտեմբերից առաջ: Քաղաքական դիտորդների ուշադրությունից չվրիպեց վարչապետի հայտարարության այս վերջին մասի կետադրությունը: Բանն այն է, որ առաջիկա տարվա հոկտեմբերի կեսին Իսրայելում տեղի են ունենալու խորհրդարանական ընտրություններ, որոնք կարող են Պերեսի Աշխատավորական կուսակցության համար դառնալ վճռական, քանի որ Իսրայելում շատերն են նրա քաղաքականությունը «անձնատվություն» որակում: Ուստի վարչապետը փորձում է ընտրություններից առաջ կարգավորել ոլորտի հարեւանի հետ հաշտության հարցը: ■

Դեկտեմբերի 17-ին ՀՀ նախագահը վերադարձավ Հնդկաստանից

Պաշտոնական այցով Հնդկաստանում գտնվող ՀՀ նախագահը եւ նրա գլխավորած պատվիրակությունը դեկտեմբերի 16-ի առավոտյան Դելիից մեկնել են Ագրա, եղել Թաջմահալում: Այնուհետեւ ՀՀ նախագահը այցելել է Կալկաթայի 175 ամյա Մարդասիրաց վարժարան, որտեղ կայացել է նրա հանդիպումը տեղի հայ համայնքի հետ: Հանդիպումից հետո ՀՀ նախագահը եւ պատվիրակությունն այցելել են Կալկաթայի հայկական եկեղեցի, որտեղ Ավստրալիայի եւ Նոր Զելանդիայի թեմի առաջնորդ Աղան արքեպիսկոպոս Բալիոզյանը պատարագ է մատուցել: Երեկոյան Արեւմտյան Բենգալիայի նահանգապետի անունից կազմակերպվել է ընդունելություն ի պատիվ ՀՀ նախագահի: Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ նախագահի մամլո ծառայությունից, դեկտեմբերի 17-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ու նրա գլխավորած պատվիրակությունը վերադարձել են Երեւան: ԼՏ

Հայաստանում խստացվում է պայքարը թմրաբիզնեսի դեմ

ՀՀ նախագահի հրամանագրի համաձայն. Թմրաբիզնեսի եւ թմրամոլության դեմ պայքարի միջգերատեսչական պետական հանձնաժողովը վերանվանվել է Թմրաբիզնեսի, թմրամոլության դեմ պայքարի խստացման միջոցառումների եւ անչափահասների հետ աշխատանքների իրականացման միջգերատեսչական պետական հանձնաժողով: Նորյան տարվան գործակալության թղթակից Ժաննա Կրիկորովան դիմեց հանձնաժողովի նորընտիր նախագահ, ՀՀ ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանին.

– Ինչի՞ հետ է կապված հանձնաժողովի վերանվանումը:

– Հանձնաժողովի աշխատանքի ֆունկցիոնալ շրջանակների եւ ընդլայնման անհրաժեշտություն է ծագել: Որպեսզի թմրաբիզնեսի եւ թմրամոլության դեմ պայքարն ավելի հաջող լինի, անհրաժեշտ է պրոֆիլակտիկ աշխատանքներ կազմակերպել, առաջին հերթին՝ երիտասարդության հետ: Կործանիչ մոլությունից երիտասարդությանը զերծ պահելու նպատակով անհրաժեշտ է առաջին հերթին լուծել նրանց ժամանցի խնդիրը: Երիտասարդների ընդգրկումը հասարակական կյանքում, մշակութային, սպորտային միջոցառումներին նրանց ակտիվ մասնակցությունը՝ այս ամենն էլ հենց կոչվում է պրոֆիլակտիկ աշխատանք: Սակայն գլխավորը, իհարկե, թմրաբիզնեսի դեմ մղվող պայքարն է, եւ այստեղ ամենամեծ բեռը բաժին է ընկնում իրավապահ մարմիններին:

Տես # էջ 2

Կլաուս Քինկելի այցը Հայաստան հետաձգվեց մեկ օրով

Գերմանիայի արտգործնախարար Քլաուս Քինկելի այցը Երեւան հետաձգվեց մեկ օրով: Քինկելի գլխավորած բազմանդամ պատվիրակությունը Երեւան կժամանի դեկտեմբերի 20-ի ուշ երեկոյան: Հաջորդ օրն իսկ կսկսվեն բանակցությունները ՀՀ պաշտոնատար անձանց հետ, նախատեսվում է ստորագրել 3 համաձայնագիր՝ ռազմաշիրիմների, մշակութային համագործակցության եւ կապիտալ ներդրումների վերաբերյալ: Պատվիրակության անդամները Հայաստանում ԳԴՀ դեսպանության կհանդիպեն նաեւ ընդդիմության ներկայացուցիչների հետ, այդ թվում ՀՅԴԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի, ԱԻՄԿ-ի նախագահ Պարույր Հայրիկյանի, ԱժՄ վարչության նախագահ Վազգեն Մանուկյանի եւ ԳԻԱՔՄ-ի խաղաղական խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանի հետ:

ԱՄՆ բյուջետային ճգնաժամը շարունակվում է Հայաստանում

«Բյուջետային ճգնաժամի պատճառով ԱՄՆ-ի կառավարությունը ժամանակավորապես ընդհատել է իր որոշ ծառայությունների գործունեությունը, այդ թվում նաեւ արտասահմանում գտնվող ներկայացուցչություններում», Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց Երեւանում Ամերիկայի դեսպանատան մամլո կցորդի օգնական Արթուր Մեհրաբյանը: Մեզ մոտ նույնպես, ... հանձնարարականի, աշխատակիցների մի մասը հարկադիր արձակուրդ է գնացել»:

Ա. Մեհրաբյանի ասելով, Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան հիմնական բաժիններն ու ստորաբաժանումները շարունակում են կատարել իրենց ամենօրյա պարտականությունները: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուսաստան. Կոմունիստներն ու ազգայնականներն անցան առաջ

Զյուգանովն արդեն պահանջում է նոր կառավարություն

Դժվար է գերագնահատել դեկտեմբերի 17-ին տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրությունների նշանակությունը ոչ միայն Ռուսաստանի եւ առաջիկա նախագահական ընտրությունների տեսանկյունից, այլեւ ամբողջ տարածաշրջանի ու ողջ աշխարհի համար: Անշուշտ, դա էր պատճառը, որ կիրակի հաշվարկներ կեսօրվանից սկսած ռուսական եւ միջազգային լրատվական միջոցները անընդհատ տեղեկություններ են հաղորդում ու մեկնաբանություններ տալիս: Մեր հերթին, առայժմ, մինչեւ արդյունքների վերջնական հաշվարկը, ձեռնպահ մնալով մեկնաբանելուց եւ առավել եւս, կանխատեսումներից, մեր կարգին ուզում ենք արձանագրել 3 իրողություն:

Առաջին խոշորագույն կանխագուշակումներին, քվեարկությունների մասնակցեց ընտրելու իրավունք ունեցողների համեմատաբար շատ մեծ տոկոսը՝ 65 եւ ավելի, ինչը վկայում է Ռուսաստանում խաղաղ քաղաքական ակտիվության մասին: Երկրորդ՝ ազատ եւ բաց ընտրությունների շատ քիչ փորձ ունեցող Ռուսաստանում քվեարկությունները տեղի ունեցան համարյա օրինակելի պայմաններում: Երրորդ՝ վերջին հարցախույզերում տպավորիչ արդյունքների խոստում ունեցող կոմունիստներին հաջողվեց ընդամենը հավաքել 22 տոկոսի արդյունք, որը թեեւ բավարար է առաջատարի դերով հանդես գալու համար, սակայն խիստ անբավարար է առանձին կառավարություն կազմելու տեսանկյունից: Կոմկուսը կարող է հավակնել կոալիցիոն կառավարության: Սակայն ո՞ւմ հետ: Ազգայնականների՞: Սակայն այդ դեպքում տակը ի՞նչ կմնա կոմունիստական գաղափարախոսությունից:

Այսուհանդերձ, կոմկուսի ղեկավար Գենադի Զյուգանովը երեկ Չեռնոմիրդինի կառավարությունից պահանջեց հրաժարական տալ, ավելացնելով, որ ընտրությունների արդյունքում արդեն խոսք կառավարությունն ստացել է անվստահության քվե:

ԿՀՀ-ի լրատվական կենտրոնում Զյուգանովը լրագրողներին ասաց, որ կոմկուսը Պետդումայում համագործակցելու է ողջ Ռուսաստանի վերականգնման կողմնակից բոլոր կողմերի հետ, այդ թվում նաեւ Ժիրինովսկու Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության հետ: Նա խոստացավ վերջ տալ այն քաղաքականությանը, որը «վերջին 4 տարիներին քայքայեց ամբողջ երկիրը. Ռուսաստանը վերածելով 3-րդ կարգի պետության»: Պատասխանելով լրագրողներից մեկի հարցին, Զյուգանովը հայտարարեց, որ ինքն անփոփոխ կթողնեն սեփականաշնորհված միայն այն ձեռնարկությունները, որոնց արտադրողականությունն աճ է արձանագրել, իսկ մնացյալները կազգայնացնեն: Կոմկուսի ղեկավարը նաեւ խոստացել է համառել Միության վերականգնումը:

Տես # էջ 8

Ատոմակայանը վերականգնում է հզորությունը

Ինչպես հաղորդվել էր, անցած շաբաթ, կիրակի պլանավորված գրաֆիկին համապատասխան, իջեցվեց հայկական ԱԷԿ-ի հզորությունը: Բայց ցածր հզորությամբ աշխատելիս մեր մասնագետները եւս երկու գիշեր չքնեցին, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց ՀԱԷԿ-ի տնօրեն Սուրեն Ազատյանը: Այդ ընթացքում մանրակրկիտ ուսումնասիրության ճշգրտման ենթարկեցինք տեխնոլոգիական համակարգի ամենածանրաբեռնված հանգույցներն ու հատվածները: Այժմ արդեն կարող ենք հանգիստ վերականգնել նախկին՝ 300 մեգավատ հզորությունը եւ նույնիսկ՝ ավելացնել: Ըստ տնօրենի, ժամանակավոր «վայրէջքը» շատ արդյունավետ էր, անցավ շատ հաջող, ու դեկտեմբերի 18-ի երեկոյան սկսվեց «վերելքը» դեպի 300-310 մեգավատ: Առաջիկայում ծրագրվում է բլոկի ամբողջ հզորությունը հասցնել նախագծային 90 տոկոսին՝ 360 մեգավատի: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Մեկ տարի առաջ սպանվեց Համբարձում Գալստյանը

Դեկտեմբերի 17-ին լրացավ Երեւանի նախկին քաղաքագլուխ, «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամ Համբարձում Գալստյանի սպանության մեկ տարին: Քաղաքային գերեզմանատան պանթեոնում տեղի ունեցավ հիշատակի սգո արարողություն, որին մասնակցում էին ննջեցյալի հարազատներն ու մերձավորները: Մեկ տարի առաջ հողին հանձնված Հ. Գալստյանի եւ նրա հոր Փայլակ Գալստյանի գերեզմանին հուշարձան է կանգնեցվել (հեղինակներ Ռուբեն Արոսյան եւ Կարապետ Փաշյան), մոխրագույն գրանիտից պատրաստված երկու ոչ մեծ կոթողների տեսքով: Կոթողներից մեկի վրա փորագրված է Բեմարդի ... տողերից մեկը, որը ... է Հ. Գալստյանի վերջին անավարտ հոդվածից. «Հնադամություններ նախապատրաստում են ոմանք ..., խակենուն ..., իսկ դրանց պտուղներից օգտվում են արիվածները»: «Ղարաբաղ» կոմիտեի 10 անդամներից հիշատակի արարողությանը ներկա էին միայն երեքը՝ Վազգեն Մանուկյանը, Աշոտ Մանուչարյանը եւ Դավիթ Վարդանյանը:

Հիշեցնենք, որ Հ. Գալստյանի սպանությունից հետո Հայաստանի Ազգային անվտանգության պետական վարչության պետի նախկին պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանը Հայաստանի խորհրդարանի պատգամավորներին 100 տոկոսանոց երաշխիք էր տվել, որ Հ. Գալստյանին սպանողը կգտնվի: Սույն մեկ տարի առաջ ձերբակալված ... մեջ կասկածվողներին ... մեղադրական եզրակացություն չի ներկայացվել: ԼՏ

Գյումրիում հրդեհի զոհ է դարձել տասը խաղաղացի

Դեկտեմբերի 16-ին, ժամը մոտ 00:40 -ին Գյումրիի «Լենինի» ձեռնարկության բակում գտնվող տնակում հրդեհ է բռնկվել, որի պատճառով զոհվել է 10 մարդ: Տուժածները եղել են ազգությամբ եզդի, 4-ը անչափահաս երեխա: Ականատեսներից 3 ոտնակն հրդեհի վայր ժամանած հրշեջների վկայությամբ, զոհվածներն այրվածքներ չեն ունեցել, բայց թունավորվել են ծխից: Հրդեհը մարվել է մեկ ժամվա ընթացքում:

Գյումրիի հրշեջ պաշտպանության պաշտոնյա Ռոբերտ Գեւորգյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին տեղեկացրել է, որ պատ ճախնական տվյալների, հրդեհը բռնկվել է վառարանից: Պատճառները եւ մյուս մանրամասները դեռեւս ճշտվում են: ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

«Լրագիր» թերթի հրատարակությունն ընդհատվեց

Դեկտեմբերի 18-ին, մեզ հասած տեղեկությունների համաձայն, «Լրագիր» օրաթերթի խմբագրության աշխատակիցներն ընդհատվել են խմբագրության տրամադրության տակ գտնվող համակարգիչների առգրավման պատճառով: Մեզ հայտնի է դարձել, որ դա տարանի որոշումով «Սերկուրի» ձեռնարկության (որին եւ պատկանում էին նշված համակարգիչները) ունեցվածքը առգրավվել է ավանդատուների կրած վնասների փոխհատուցման նպատակով: ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

50 հազար դոլլար Գորիս-Ստեփանակերտ ավտոճանապարհի շինարարությանը

Գորիս-Ստեփանակերտ ճանապարհի կառուցումը է անցյալ դարավերջին: Խորհրդային կարգերի օրոք այն անտեսվել էր, հայտնվել անբարեխնամ վիճակում: Ստեփանակերտից Երեւան մեկնող երթուղային ավտոբուսները ստիպված երկար ճանապարհ էին կտրում: Արցախն ... տանող կարճ մայրուղու կառուցումը դարձել է կենսական խնդիր: Պաշտոնական ... կառուցումը ... ձեռնարկումը ստանձնել է «Հայաստան» հիմնադրամը: Հայաստանի սահմանագծից մայրուղու 18.5 կմ հատվածի շինարարությունը ֆինանսավորվում է Գորիսի «Զանգեզուրստրանսշին» բաժնետիրական ընկերությունը:

Ավտոճանապարհի շինարարությունը «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի այսօրվա գլխավոր ծրագիրն է: Ծրագիրը ֆինանսավորում են Բրազիլիայի, Արգենտինայի հայ համայնքները եւ բրիտանահայ ձեռնարկատեր, Հիմնադրամի պատվո անդամ ... Ձեռնարկը Վաչե ... Մեծ Տան ... կարգադրել Արամ Ա ... Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ... հայտարարեց, ... Արքեպ 50 հազար դոլլար է հատկացնում «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին Գորիս-Ստեփանակերտ ավտոճանապարհի շինարարության համար:

Ավտոճանապարհի շինարարությունը ընթանում է: Կատարվում են հողային աշխատանքներ ճանապարհի ողջ երկայնքով: Արդեն լիովին պատրաստ է 3 կմ ճանապարհ, իսկ 3 կմ-ի վրա կատարվել են հողային պատրաստական աշխատանքներ: Գործի է դրվել հզոր տեխնիկա, հարթվում են 15-20 մ բարձրության ունեցող մայրոս բլուրներ, եւ ծանր պայմաններում մայրուղին օրեցօր մոտենում է Արցախին: ■

digitised by A.R.A.R.@

ՍՓՅՈՒՌՔ

Ամերիկայի հայությունը լեզվի կորստի վտանգի առաջ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Հայաստանաբնակների արտագաղթը ԱՄՆ դիտվում է մտահոգիչ նաեւ լեզվական առումով, իսկ Լոս Անջելեսում կատարվածը համարվում է յուրահատուկ երեւույթ սփյուռքի համար։ Այստեղ տասնամյակներ շարունակ բնակություն հաստատած արեւմտահայերի կողքին վերջին 10 տարիների ընթացքում տեղ են գրավել մեծ թվով Հայաստանից գաղթածներ։ Ստեղծված շփման հունի մեջ ծայր են առնում լեզվական փոխզիջումներ, որը գուցե հոգեբանորեն տրամաբանական ու ընդունելի է, սակայն հայոց լեզվի ուսուցման առումով այլ շրջադարձ է հանդես բերում։ Բանն այն է, որ Միացյալ Նահանգներում հայկական վարժարանները հիմնվել են արեւմտահայերի կողմից եւ ուսուցանում են իրենց լեզվական, մշակութային ու հոգեբանական ավանդույթները։ Բացի այդ, բարձր են կրթաթոշակները։ Իսկ արեւելահայերը նախապատվությունը տալիս են անգլերենին՝ այնտեղ ուղարկելով իրենց զավակներին։ Ամերիկահայ գրականագետ Ռաֆֆի Սարյանի կարծիքով, այս դեպքում ուսուցումը հայաստանցիների մոտ շատ ավելի արագ է ընթանում, քան արեւմտահայերի դեպքում։ «Նահանջը շարունակվում է այնպիսի թափով, որ վերջին 30 տարվա ընթացքում ԱՄՆ-ի հայկական վարժարաններից ոչ մեկը չի տվել Ամերիկայում ծնված հայերենով ստեղծագործող որեւէ գրող», ասել է Ռ. Սարյանը։

Հունաստան. Առեւանգվել էր հայ երեխա

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Հունաստանում հանցագործների մի խումբ առեւանգել էր հայազգի 12 տարեկան Թամար Ոսկանյանին։ Դեպքը կատարվել էր Ավլոնի Արիխիս շրջանում, որտեղ գտնվում է նախկին լիբանանահայ, իսկ այժմ Բելգիայում հաստատված Ոսկանյան ընտանիքի ամառանոցը։ Առեւանգիչների հարձակման ժամանակ սպանվել էր Ոսկանյանների սպասուհին՝ Վարվառա Կարուզոն, որից հետո էլ հանցագործները կնոջ անճանաչելի մարմինը դրել էին տաքսիի մեջ եւ ուղարկել նրա տուն՝ վախենալով սպանության հետեւանքներից, որն առաջ էր եկել սպասուհուն լռեցնելու նպատակով չափից ավելի ճնշումներ օգտագործելուց։ Առեւանգիչները Ոսկանյանների ընտանիքից պահանջել էին 2 մլն դոլար հույս ունենալով, որ աղջկա հայրը՝ Անվերս քաղաքի հայտնի գոհարավաճառը իր զավակին ազատելու համար կվճարի այդ գումարը։ Սակայն առեւանգիչների բախտը չբերեց։ Օրերս ոստիկանությունը բացահայտեց այդ հանցավոր խմբին, որի պարագլուխն էր 43 ամյա մի վաճառական։ Նրանք առեւանգել էին նաեւ մի երեխայի [illegible] 11 տարեկան [illegible] ծնողներից [illegible] պահանջելով 130 մլն դրախմա։ Բանն այն է, որ երեխայի տատն այդ օրերին վիճակախաղից հենց այդպիսի մի գումար էր շահել։

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Հայաստանում խստացվում է պայքարը թմրաբիզնեսի դեմ

Եռամյա ժամկետում կմշակվի 5 եւ 25-ամյա պետական ծրագիր

Սկիզբը էջ

– Արդյո՞ք հենց դրա հետ չի կապված Ձեր նշանակումը հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնում:

– Ամենայն հավանականությամբ, այո, քանի որ թմրաբիզնեսի եւ թմրամոլության դեմ պայքարը մշտապես եղել է ՆԳ մարմինների առանձնաշնորհը: Սակայն, մենք միայնակ այդ խնդիրն ի վիճակի չենք հաղթահարել: Այդ պատճառով հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվել են առողջապահության, մշակույթի, կրթության նախարարությունների, ինչպես նաեւ դատախազության եւ մաքսային վարչության ներկայացուցիչները:

– Որո՞նք են հանձնաժողովի մոտակա ծրագրերը:

– Արդեն կայացել է հանձնաժողովի առաջին նիստը, ստեղծվել է աշխատախումբ, որը մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը պետք է ներկայացնի 1996 թ. աշխատանքային ծրագիրը: Միեւնույն աշխատախումբը եռամյա ժամկետում պետք է մշակի թմրաբիզնեսի եւ թմրամոլության դեմ պայքարի 5 եւ 25-ամյա պետական ծրագիր, որը կներկայացվի ՀՀ կառավարության քննարկմանն ու հաստատմանը:

– Ինչպե՞ս կգնահատեիք Հայաստանում թմրանյութերի օգտագործմանն առնչվող կացությունը:

– ՆԳՆ տվյալներով, Հայաստանում կա մոտ 10 հազ. թմրամոլ: Թմրաբիզնեսի պորտի դրամաշրջանառությունն ամսական կազմում է 5-6 մլն ԱՄՆ դոլար: Թմրանյութերի տարածման վտանգավոր գոտիները ռազմական գործողությունների եւ սահմանների գոտիներն են:

Տեղեկանք.

ՀՀ ՆԳՆ չորրորդ վարչության պետ Դավիթ Զաքարյանը Նոյյան Տապան գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ 1985 թ. թմրամոլության եւ թմրաբիզնեսի հետ կապված հանցագործությունները կազմել են հանցագործությունների ընդհանուր թվի 6.3 տոկոսը, 1995 թ.՝ 10.8 տոկոսը: 1994 թ. արձանագրվել է թմրանյութերի վաճառքի 67 դեպք, 1995 թ.՝ 87: 1994 թ. կատարվել է թմրամոլության հետ կապված 518 հանցագործություն, 1995 թ. 11 ամիսների ընթացքում արձանագրվել է արդեն 558 նմանատիպ հանցագործություն:

1995 թ. ՀՀ ՆԳ մարմինների կողմից առգրավվել եւ ոչնչացվել է 15 տ թմրանյութ (ներառյալ ցանքատարածությունները), ինչպես նաեւ 150 կգ մշակված թմրանյութ:

ՀՀ ՆԳ նախարարի տեղակալ, հանձնաժողովի անդամ Հովհաննես Հունանյանը նշեց, որ թմրանյութերը հիմնականում Հայաստան են տեղափոխվում նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից՝ Վրաստանից, Ադրբեջանից, Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Բելառուսից, Միջին Ասիայի հանրապետություններից: Հայաստանում թմրահումքի արտադրությունը տարածված է Սեւանա լճի, Ստեփանավանի շրջաններում: Հայաստանում առավել շատ օգտագործվող թմրանյութը ափիոնն է:

1995 թ. թմրամոլների կատարած հանցագործությունների թվում արձանագրվել են ոչ միայն ավազակության եւ կողոպուտի դեպքեր, այլեւ սպանություն:

Հովհաննես Հունանյանն ավելացրեց, որ թմրամոլության եւ թմրաբիզնեսի դեմ հաջող պայքարի նպատակով մեծ միջոցներ են անհրաժեշտ ինչպես սկզբնական թմրամոլների վերականգնողական կենտրոնի ստեղծման, մաքսային ծառայությունների աշխատանքի համար անհրաժեշտ տեխնիկայի ձեռքբերման, այնպես էլ պրոֆիլակտիկ բնույթի միջոցառումների անցկացման համար: *ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ*

Հերթագրումը ՌԴ դեսպանատանը շարունակվում է

Հայաստանում ՌԴ դեսպանատան [illegible] դեկտեմբերի [illegible] հերթագրված Ռուսաստանի քաղաքացիություն ստանալ ցանկացողները պետք է սպասեն մինչեւ 1997 թ. հունիս: Հերթագրումը մեկ ամսով դադարեցվել էր կապված Ռուսաստանի Պետական դումայի ընտրությունների հետ, հայտնեց դեսպանատան անձնագրային բաժնի վարիչ Էմմա Բարսեղյանը: Երեւանում կա 4000-ից ավելի Ռուսաստանի քաղաքացի: *ԱՅՍՕՐ-32*

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Ձայնագրությունները փորձաքննություն չեն անցել

Գերագույն դատարանում երեկ շարունակվում էր «Դրո» գործի նյութերի քննումը, որոնց մեջ տեղ էին գտել նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության հակահետախուզության ֆեդերալ ծառայության կողմից Հովիկ Մկրտչյանի եւ Արտավազդ Մանուկյանի հեռախոսազրույցները լսելու վերաբերյալ տեղեկանքը: Դրա հրապարակումը կանխվեց փաստաբան Մարինա Հայրապետյանի կողմից, որի կարծիքով, ձայնագրությունների արդյունքը չպետք է դիտվեն, քանի որ դրանք ձայնագրային փորձաքննություն չեն անցել: Բացի այդ, ձայնագրության մեջ տեղ գտած անունները եւ հեռախոսահամարները անհասկանալի են: Պետական մեղադրող Մ. Գրիգորյանը համաձայն չէր փաստաբանի կարծիքին. «Երբ փորձաքննություն չի նշանակվել, դա չի նշանակում, որ ձայնագրություններն անօրինական են»: Այնուհետեւ ավելացրեց, թե ամբաստանյալներն էլ չժխտեցին, որ հեռախոսազրույցները տեղի են ունեցել: Նախագահողն առաջարկեց փաստաբաններին ամբաստանյալներին մեկ անգամ եւս լսելուց հետո, իսկ փաստաբան Ռ. Սահակյանը պահանջեց ձայնագրություններին ծանոթանալու հնարավորություն ընձեռել, որից հետո անդրադառնալ հարցին: Նախագահողը գերադասեց չհրապարակել տեղեկանքը:

Հրապարակվեց նաեւ դատաքիմիական փորձաքննության եզրակացությունը, ըստ որի առգրավվել է 1361.8 գրամ հերոին:

Արդեն իսկ ծանոթացված քրեական գործի [illegible] ամփոփված էին «Զեւար» եւ «Թոփ-1» օպերացիաների գլխավորագրերը, Ա. Մնջոյանի եւ Ա. Զաքարյանի միջեւ կնքված պայմանագիրը, նրանց, ինչպես նաեւ Է. Սիմոնյանի, Գ. Այվազյանի, Թ. Գաբրիելյանի եւ Ա. Գրիգորյանի անձնական քարտերը: Գործին կցված էր նաեւ Ներսիսյան ամուսինների սպանության մեղադրանքով նախկինում դատված Տիգրան Դավթյանի փաստաբանի 6-ի դիմումը ՀՀ նախագահին, որով հայտնում է, թե մեղադրյալը չի կատարել սպանությունը, սակայն իր համար ջանքեր արդարանալու պատճառներ կոնկրետ փաստեր [illegible] ագին:

Ս. Գ.

100-ՐԴ ՀԱՄԱՐ

«Հայ զինվորը» պատրաստ է միշտ արագորեն մարտաշարքեր կազմել

«Հայ զինվորի» 100-րդ համարի վերջին էջում 2 մտերմական շարժ կա, որից առաջինը պատկերում է թերթի անձնակազմին գրոհից առաջ, իսկ երկրորդը՝ գրոհի պահին: Առաջինում խմբագրության գրչի մարտիկները խառնիխուռն վիճակում են: Նրանց

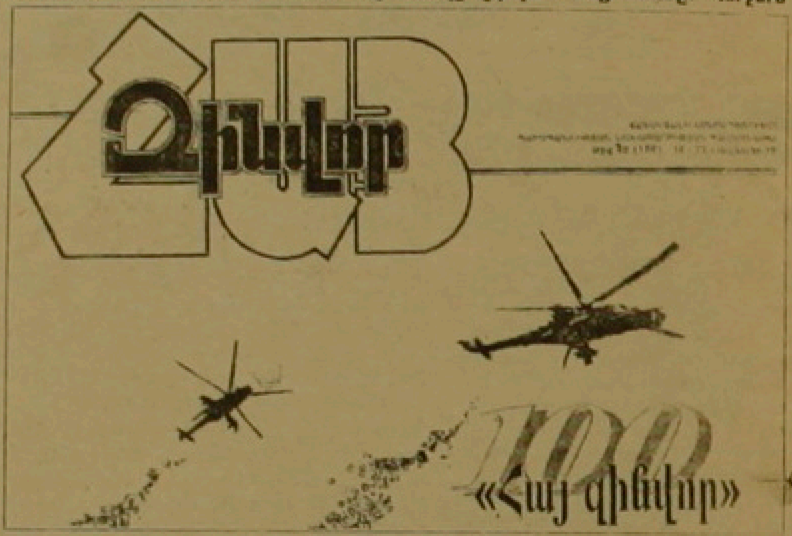

փորձում է կազմակերպել գլխավոր խմբագիր Վրեժ Իսրայելյանը: Երկրորդում արդեն հայ զինվորները կուռ մարտաշարք են կազմել եւ պատրաստ են տեղն ու տեղը գրչահարել թշնամուն: Այդ թշնամին կարող է լինել թե՛ բանակի ներսում, թե՛ բանակից դուրս: Կան, իհարկե, նաեւ «դասալիքներ», որոնք, սակայն, վճռական պահին վերջին, անակնկալ հարվածը կհասցնեն ախոյանին եւ գետնաթավալ կանեն նրան:

Այս գերազանց պատկերը ավելին է, քան կարելի է ասել «Հայ զինվորի» մասին 100-րդ հոբելյանական համարի թողարկման կապակցությամբ: Ամեն անգամ լույս տեսնելիս, թերթն աշխատել է մի աղյուս բերել բանակի շինարարության գործի համար, ինչպես նաեւ մատնացույց անել տեղը չդրված աղյուսները: Վերջերս թերթն ավելի սիրելի է դարձել հատկապես նրանով, որ աշխատում է ջրի երես հանել հայոց բանակում մակաբույծի կյանքով ապրող զինծառայողներին, չի վարանում նրանց ճակատին հայրենիքի դավաճանի խարան դաջելուց:

Սրտանց շնորհավորում ենք մեր գործընկերներին թերթի 100-րդ համարի լույս ընծայման առիթով եւ ցանկանում, որ մինչեւ 1000-րդ համարի թողարկումը նրանք հազարապատիկ ավելի մեծ լսարան ձեռք բերեն:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կստորագրվի հայ-ռուսական պայմանագիր հարկային խախտումների դեմ

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Ռուսաստանն ու Հայաստանը պատրաստվում են համաձայնագիր ստորագրել հարկային օրենսդրության խախտումների դեմ պայքարի ասպարեզում համագործակցության եւ տեղեկատվության փոխանակման վերաբերյալ: Այս մասին նշվում է Ռուսաստանի կառավարության՝ շաբաթ օրը հրապարակած որոշման մեջ: Փորձագետները գտնում են, որ պայմանագրի իրականացման հիմնական ծանրությունն ընկնելու է ՌԴ հարկային ոստիկանության դեպարտամենտի եւ ՀՀ հարկային տեսչության վրա:

Դիակի մնացորդներ Երեւանի աղբարկղերում

Սարյան փողոցի աղբարկղերից մեկում դեկտեմբերի 14-ին հայտնաբերվել էր անդամահատված դիակի երկու ոտքը: ՆԳ նախարարության մոտ կանգնած աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ դիակի մնացած մասերը հայտնաբերվել են քաղաքի տարբեր աղբարկղերում:

Քաղբանտարկյալ Վ. Կարապետյանը նվերներ ուղարկեց երեխաներին

Ֆրանսիայի քաղբանտարկյալ Կարապետյանը Ամանորի նվերներ է ուղարկել Մուշեղ Գալշոյանի անվան դպրոցի 6-րդ դասարանին, որը վերջերս անվանակոչվել է քաղբանտարկյալի անունով: Դպրոցում դեկտեմբերի 19-ին, ժամը 12-ին, կանցկացվի Վարուժանին նվիրված միջոցառում, որի ընթացքում նվերները կբաժանվեն վեցերորդցիներին, հայտնեցին «Քաղբանտարկյալների պաշտպանության հանձնախմբից»: *ԱՅՍՕՐ-32*

Բոտուլիզմը շարունակում է սպառնալ

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Բոտուլիզմ հիվանդությունը սննդային ծանր թունավորում է: Թունավորումների հիմնական պատճառը տնային տնտեսուհիների կողմից պահածոների պատրաստման եւ օգտագործման բույլ տված տարբեր բնույթի խախտումներն են: Հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային հսկողության հանրապետական կենտրոնի տվյալներով, տարեցտարի ավելանում են հիվանդության դեպքերը: 1994 թ. հանրապետությունում արձանագրվել են բոտուլիզմի 25 դեպք, հիվանդացել է 54 մարդ, մահացել՝ 14-ը: Նոյեմբերյանի շրջանում [illegible] բոտուլիզմի դեպքեր են [illegible] արձանագրվել: Անցյալ տարի [illegible] շրջանում բոտուլիզմով հիվանդացել են 8 մարդ, 4-ը՝ մահացել են: Այս տարի եղել է 5 դեպք, թունավորվել է 15 մարդ, մահացել են 2-ը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակություն է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ /562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն /581841
Ձեւը եւ տառատեսակը ՊԵՏԵԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

ՄԱՄՈՒԼ

Նոր պարբերական Մոսկվայում՝ «Հայաստանը եւ աշխարհը»

«Հայաստանը եւ աշխարհը». այսպես է կոչվում Մոսկվայում լույս տեսած ռուսերեն գունազարդ հասարակական քաղաքական ամսագիրը, որի խմբագիրն է «Ազգի» հատուկ թղթակից Լուսիկ Ղուկասյանը: Ամսագրի շապիկին պատկերված է Գարեգին Ա կաթողիկոսը՝ նկարազարդված իր իսկ խոսքերով. «Փոխվում է աշխարհը: Փոխվում է ազգը, փոխվում է նրա յուրաքանչյուր ներկայացուցիչ»: Ամսագրի խմբագրականում խմբագիրը հույս է հայտնում, որ նոր պարբերականը իր հիմնական ընթերցողին կգտնի աշխարհի ամենամեծ՝ Ռուսաստանի հայ համայնքի շրջանում: 52 էջանոց ամսագրում տեղ են գտել Ամենայն հայոց կաթողիկոսի՝ Մոսկվա կատարած այցը, Հայաստանի ընտրություններին եւ Ռուսաստանի առաջագա ընտրություններին նվիրված հոդվածները:

Ամսագիրը մեծ տեղ է հատկացրել նաեւ Արմեն Ջիգարխանյանի 60-ամյակին: Տպագրվել են Լյուդմիլա Կարչենկոյի, Գարրի Կասպարովի, Ներսես Հովհաննիսյանի, Նիկիտա Սիմոնյանի շնորհավորական ջերմ խոսքերը՝ ուղղված տաղանդավոր դերասանին, վերջում նաեւ Վարդեսի հետ հարցազրույցը:

Հայ ռուսական երկկողմ հարաբերություններին է նվիրված դեսպան Վսեվոլոդ Օլեանդրովի հետ զրույցը: Սոչիի հայ համայնքի մասին է պատմում Սոչիի Վոլկովյան շրջանի վարչակազմի ղեկավար Ալբերտ Մալյանը: Սանկտ Պետերբուրգի հայ համայնքի մասին է պատմում ֆոտոռեպորտաժը:

Ամսագրի ներդիրը նվիրված է ՌԴ Պետդումայի հայրենակիցների հետ կապերի կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Զատուլինի հարցազրույցին, որն անդրադառնում է Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերություններին, ԱՊՀ խնդիրներին:

Ամսագիրը լույս է տեսել 15 հազար տպաքանակով: Տպագրական աշխատանքները իրականացրել է նորվեգական Էլանդերս Նորգե ֆիրման:

Ամսագրի խմբագրական խորհրդի անդամ են Աբել Աղանբեկյանը, Արթուր Չիլինգարովը, Անդրանիկ Միհրանյանը, Արմեն Ջիգարխանյանը եւ բիզնեսմեն Մուրադ Մուրադյանը:

Բարի երթ եւ հարատեւություն ենք մաղթում նոր ամսագրին եւ սրտանց շնորհավորում նրա գլխավոր խմբագրին:

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Արմենական կուսակցության պատմությունը թեկնածուական ատենախոսության նյութ

Հայ անդրանիկ քաղաքական կուսակցությունը Արմենականն է: Ուստի միանգամայն օրինաչափ է այն հետաքրքրությունը, որ հայոց պատմագիտությունը հանդես է բերում նրա գործունեության գիտական ուսումնասիրության ու լուսաբանության ուղղությամբ: Օրերս ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտում կայացավ նույն ինստիտուտի կրտսեր գիտաշխատող Արմեն Կարապետյանի «Արմենական կուսակցության կազմավորումը եւ գործունեությունը 19-րդ դարի վերջին եւ 20-րդ դարի սկզբին» թեկնածուական ատենախոսության հրապարակային պաշտպանությունը: Աշխատանքը կատարվել է պատմության ինստիտուտի հայ ազգային ազատագրական շարժումների պատմության բաժնում՝ գիտական ղեկավար ունենալով անվանի պատմաբան, պրոֆեսոր Ա. Մ. Համբարյանին: Ատենախոսը սույն աշխատանքը նախապատրաստել է մի շարք տարիների ընթացքում, նյութեր հայթայթելով ՀՀ արխիվներից ու թանգարաններից: Պաշտոնական ընդդիմախոսներ, պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Խ. Հ. Բարսեղյանի եւ պատմ. գ. թեկնածու, դոցենտ Ա. Հ. Հարությունյանի, պատմության ինստիտուտի գիտխորհրդի ներկայացրած կարծիքները դրական կողմերով էին բնութագրում ատենախոսի կատարած աշխատանքը: Ելույթ ունեցողները նշեցին, որ Ա. Կարապետյանը փորձ է արել ներկայացնել Արմենական կուսակցության կազմավորման եւ գործունեության պատմությունն իր ամբողջական լուսաբանությամբ: Ժամանակագրական առումով ատենախոսությունն ընդգրկում է գրեթե քառորդ դարյա ժամանակահատված՝ 19-րդ դարի 80-ական թվականներից մինչեւ 1908 թվականը: Նշվեց նաեւ այն կարեւոր ավանդը, որ կատարել են նախորդները, հատկապես դոկտ. Վահե Ղազարյանը արմենականների կազմավորման ընթացքը ճշգրիտ լուսաբանելու ուղղությամբ: Գիտխորհուրդը միաձայն որոշեց բավարարել Ա. Հ. Կարապետյանի հայցը՝ նրան շնորհելով պատմական գիտությունների թեկնածուի կոչում: Այսպիսով, մայր հայրենիքում Արմենական կուսակցության պատմության վերաբերյալ հրապարակային պաշտպանության ներկայացվեց առաջին գիտական աշխատանքը:

Ուշադրություն

«Հայաստան» հիմնադրամի գործադիր վարչությունը տեղեկացնում է, որ շարունակվում է Ազգային տուրքի վավերագրերի հանձնումը 1992-94 թվականներին Ազգային տուրքի անցած կազմակերպություններին, աշխատանքային կոլեկտիվներին եւ անհատներին, բոլոր նրանց, ովքեր միանվագ հատկացումներ են արել Հիմնադրամին:

Ազգային տուրքի անցած աշխատանքային կոլեկտիվների ներկայացուցիչները վավերագրեր կարող են ստանալ իրենց կազմակերպության ադմինիստրացիայից:

Անհատները եւ կազմակերպությունների ղեկավարները կարող են դիմել «Հայաստան» հիմնադրամի գործադիր վարչություն:

Հասցեն՝ Երեւան, Կառավարական 3-րդ մասնաշենք, 2-րդ հարկ:

Հեռախոս 56.01.06 եւ 58.73.92:

Դիմել Անահիտ Սարգսյանին կամ Լյուդա Ավետիսյանին աշխատանքային բոլոր օրերին, ժամը 2-ից 5-ը:

ԱՌԵՎՏՈՒՐ

Սահմանային առեւտուրը կծառայի երկու հանրապետությունների ժողովուրդներին

Չնայած ներքին մարդկանց նախաձեռնությամբ ծավալված հայ-վրացական սահմանային առեւտուրը մեզանում ավելի շատ հայտնի է որպես Սադախլոյի շուկա: Մեր թղթակից Ռուբեն Սիմոնյանը օրերս զրույց ունեցավ ՀՀ առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարարության «Հայտարբերմնյութմեծառ» ֆիրմայի տնօրեն Հովիկ Օհանյանի հետ, որի իրավասության տակ է գտնվում նաեւ Նոյեմբերյանի շրջանի սահմանեզրին գործող շուկան:

— Նախ ցանկանում եմ ճշտել: Դեբեդի աջ ափին Հայաստանն է, ձախ ափին՝ Վրաստանը: Ուստի կա երկու շուկա, վրացական կողմում՝ Սադախլոյի, հայկական կողմում՝ Բագրատաշենի: Մեր շուկան պետական կարգավիճակ է ձեռք բերել ընդամենը մեկ տարի առաջ, երբ հանրապետության կառավարությունը մեր ֆիրմային հանձնարարեց հայ-վրացական սահմանում ժամանակակից պայմաններ ստեղծել առեւտրի կարգավորման համար, որպեսզի հանրապետություն մուտք գործեն մանրածախ առեւտրով զբաղվողներ, որոնք մեծ շահույթի հետեւից ընկնելով գները բարձր են պահում: Վաղը, երբ շուկան հագեցնա ապրանքներով, մանր առեւտրականները պարզապես դուրս կմղվեն: Նկատելի է, որ շուկայի հագեցման հետ հանրապետությունում որոշ ապրանքներ արդեն կայուն գներ են ձեռք բերում:

— Իսկ ի՞նչ են վաճառում մեր հայրենակիցները վրացական կողմի իրենց գործընկերներին:

— Մեր մանրածախ շուկան ունի շուրջ 450 վաճառասեղ, ուր աշխատողներ կատարել տեղական բյուջե, իսկ այդ աշխատանքը վերահսկում են Նոյեմբերյանի շրջգործկոմի ֆինբաժնի տեսուչները:

— Իսկ տեղաբնակներին ի՞նչ է տալիս շուկան, թե՞ միայն անհատույց զբաղեցնում է նրա հողային տարածքները:

— Սահմանային առեւտրի ծավալման շնորհիվ շատերն են գտել փրկության ելքը: Բագրատաշենի եւ մոտակա գյուղերի բնակիչների մի մասը խանութ է բացել հենց իր տան բակում, մյուսները՝ ճոտական վաճառասեղան ունեն շուկայում.

անհրաժեշտ քանակի ժողովրդական սպառման ապրանքներ, շուկան հագեցնել, գները կայունացնել:

— Դուք օգտագործեցիք «ժամանակակից պայմաններ» արտահայտությունը, իսկ այսօր տեղացած առաջին ձյան հետ կենտրոնական փողոցը, որի երկու կողմում վաճառասեղանների շարքերն են, կորավ ցեխի մեջ:

— Դուք իրավացի եք: Բայց պետք է նկատի ունենալ, որ, ինչպես ասացի, շուկային տիրություն ենք սկսել անել մեկ տարի առաջ: Ի դեպ, մեր կողմում կա երկու շուկա մեծածախ եւ մանրածախ առեւտրի համար: Ահա այս երկու ձեռնարկությունները կառուցելու, կահավորելու, պահեստներ ստեղծելու, վաճառասեղաններ բացելու, հրապարակներն ասֆալտապատելու եւ կենցաղային անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծելու համար, ըստ կազմված նախահաշվի, նախարարության եւ ֆիրմայի միջոցներից պետք է հատկացվեն 270 միլիոն դրամի կապիտալ ներդրումներ: Շինարարությունն ընթացքի մեջ է, այնպես որ Բագրատաշենի շուկան դեռ շահույթ չի բերում, դեռ ծախսեր է պահանջում:

— Ինչպե՞ս հասկանալ, որ մայրաքաղաքի «Ռոսիա» կինոթատրոնի հրապարակի եւ այստեղի մանրածախ շուկայի ապրանքների գները գրեթե նույնն են: Չէ՞ որ շատ ապրանքներ այստեղից են Երեւան հասցվում:

— Դա բացատրելի է: «Ռոսիայի» շուկայում վաճառողներ են հանդիսանում ապրանքների մեծ խմբաքանակներ համեմատաբար ցածր գներով: Իսկական վաճառականը գիտի, որ վերջնարդյունքում ավելի մեծ գումար կարելի է վաստակել մեծ խմբաքանակով գնելու եւ վաճառելու դեպքում: Իսկ այստեղի շուկայում հիմնականում վերավաճառողներ խոշոր առեւտուր են անում նաեւ Վրաստանի քաղաքացիները, որոնց ներկայությունը նաեւ անցանկալի միջադեպերը բացառելու գրավականն է: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ մեծ ծավալի առեւտուր կատարվում է երեքշաբթի, չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին: Մեր հանրապետությունից դուրս են տարվում կարտոֆիլ, կաղամբ, նավթամթերք, մոմ եւ որոշ էլեկտրատեխնիկական ապրանքներ: Իսկ ներմուծվող ապրանքների անվանացանկը շատ մեծ է: Մինչեւ օրս գործում է պետության կողմից սահմանված այն կարգը, ըստ որի հանրապետություն մինչեւ 1000 դոլարի ապրանք բերելը չի հարկվում: Իսկ մեր մանրածախ շուկայում վաճառողները մեկ օրվա համար պարտավոր են վճարել 200 դրամ, շուկայի տարածք մտնողները՝ 50 դրամ: Ի դեպ, մեր կողմում կարելի է առեւտուր անել նաեւ ռուսական ռուբլով, դոլարով, վրացական լարիով եւ ցանկացած տարադրամով, որոնց փոխանակման կետեր են ստեղծված: Վաճառողները պարտավոր են շատ պատմական սայլակներով բեռներ են տեղափոխում, տասնյակ բեռնատարներ մասնագիտացել են խոշոր ապրանքների մեջ եւ կերակրում են հազարավոր այցելուների: Հարեւանների հետ փոխադարձ վստահության հաստատման շնորհիվ մեր շատ քաղաքացիներ ապահով առեւտուր են անում, առավոտյան ռուսաց դրամի ապրանք վերցնում են, երեկոյան վերադարձնում պայմանավորված արժեքը: Այսպիսով նրանք կարողանում են ընտանիք պահել:

— Շատ մարդկանց մտահոգում են ժամանակ առ ժամանակ շուկայում տեղի ունեցող պայթյունները:

— Հասարակական կարգի եւ մարդկանց անվտանգության ապահովման համար կոչված են հատուկ մարմիններ: Մենք միայն մեր ասածով ենք վերհիշում այդ ծանր միջադեպերը: Դրանց բացառման համար մենք կարեւորում ենք Վրաստանի քաղաքացիների, նաեւ ադրբեջանցիների ներկայությունը Բագրատաշենի շուկայում: Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ յուրաքանչյուր պայթյունից հետո ոչ միայն երկար ժամանակով կազմալուծվում է երկու կողմի շուկաների աշխատանքը, այլեւ վնասվում են հարեւան հանրապետությունների հարաբերությունները: Չէ՞ որ Վրաստանի գյուղերին իր շատ փչացող մթերքների իրացման հարցում կողմնորոշվել է դեպի Հայաստանի շուկա, իսկ երբ որեւէ միջադեպի պատճառով դադարում է սահմանային առեւտուրը, նա մեծ կորուստ է կրում: Ցանկանում ենք, որ հասարակական կարգի պահապանների ջանքերով խափանվեն նման միջադեպերը, որպեսզի հայ-վրացական սահմանային առեւտուրը լիարժեքորեն ծառայի երկու հանրապետությունների ժողովուրդներին:

«Այսբերգը» հենվում է արդի տեխնոլոգիաների վրա

Մասնագետների բարձր գնահատականին է արժանացել ձեռքի «Կոնսուլս-2» հաշվման ապարատը, որն ստեղծել են Հայաստանի «Այսբերգ» արտադրական առեւտրային ընկերության ճարտարագետները: Ապարատի շատ պարամետրեր գերազանցում են եվրոպական նմանօրինակներից նմանությունը, փոխ քաշը, բարձր արդյունավետությունը: Ապարատով հետաքրքրվել են Անգլիայում, Ֆրանսիայում, ԱՄՆ-ում եւ այլուր:

«Այսբերգ» ֆիրման փոխում է իր գործունեության ոլորտը, ընտրելով արդի տեխնոլոգիաների ներդրման ուղին:

Հետաքրքրություն է ներկայացնում նաեւ ընկերության մասնագետների մշակած «Զորեր» միկրոշրջանի անգիալ տնտեսական զարգացման ծրագիրը, որը ներառում է Աշոցքի շրջանի Սիլիսալի երկրաշարժից առավել տուժած հինգ գյուղերը: Նախագիծը ենթադրում է այս տարածքում արդի կաթնամթերքամշակման համալիրի, ձկնաբուծության, ինչպես նաեւ բերքատվության համար փոքր հիդրոէլեկտրակայանի անհրաժեշտ ենթակառուցվածքի ստեղծում: Ծրագրի կենսագործման մեջ աշխատանքի կազմակերպումն այս գյուղերի ամբողջ աշխատունակ բնակչությունը:

Ավտովթար Իջեւանում

1995 թ. դեկտեմբերի 14-ին 0 ժամ 30-ի սահմաններում Իջեւան-Ազատամուտ ավան ճանապարհի 6-րդ կիլոմետրում իրար են բախվել Կարեն Հովսեփի Ղուշչյանի վարած «ԶԻԼ 131» մակնիշի Ժ 18-23 ԱՐ պետհամարանիշի եւ Յուրա Արշալույսի Գալստյանի վարած «ՈՒԱԶ 3151» մակնիշի ՌԻ 42-44 ԱՐ պետհամարանիշի ավտոմեքենաները, որի հետեւանքով վերջինիս վարորդ Յուրա Գալստյանը տեղում մահացել է, իսկ «ՈՒԱԶ»-ի ուղեւորներ Սերգեյ Սերյոժայի Սեւոյանը եւ Գեղամ Յուրայի Գալստյանը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Իջեւանի շրջանային հիվանդանոց: Հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվում է նախաքննություն:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Էներգետիկա

Մի հին, զավեշտական պատմություն կա կոլտնտեսականների եւ նրանց նախագահի մասին։ Մի անգամ ժողովի ժամանակ վերջինս հայտարարում է, թե այսինչն ունի 6 կով, մյուսը՝ 4, այն մյուսը՝ 3 եւ այլն։ Դրանից հետեւում է, որ գյուղացիներն ունեն միջին հաշվով 2 կով։ Հանկարծ մի գեղջուկի տեղից բացականչում է.

– Ընկեր նախագահ, Վարդուշն ունի 3 սիրեկան, Սիրանուշը՝ 2, Հրանուշը՝ 4, ես ոչ մեկը չունեմ, ուրեմն միջին հաշվով ես անբարոյակա՞ն եմ։

Հավանաբար նույն տրամաբանությամբ կատարված հաշվարկն էլ դեկ-

– Փող տուր, լույս տամ
– Լույս տուր, փող տամ

ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը «բազմագույն» խնդիրների առջեւ

տեմբերի 14-ին «Հինգշաբթի» ծրագրի ուղիղ եթերով հեռուստադիտողներին ներկայացրեց ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը, երբ հայտարարեց, որ «այսօր հանրապետության միջին բնակիչը ստանում է օրական 8 եւ ավելի ժամ էլեկտրաէներգիա»։

Նախարարը նախ մանրամասն պատմեց Հայաստանի էներգահամակարգի «հսկա» կառուցվածքի եւ այն «բազմաշերտ ու բազմագույն խնդիրների մասին, որոնց լուծման համար անհրաժեշտ են ժամանակ ու հսկայական միջոցներ, ինչը, սակայն, իրենք, ցավոք, առայժմ չեն կարողանում վաստակել, այլ խլում են իշխանությունների եւ ժողովրդի ժամանակն ու միջոցները»։ Նրա խոսքերով, ՀՀ էներգետիկայի նախարարության առաջնահերթ խնդիրների թվին է պատկանում հանրապետության «վճարունակ սպառողներին առավել լավագույն էլեկտրաէներգիայով, կենտրոնացված ջեռուցմամբ եւ գազամատակարարմամբ ապահովելը»։ Քանի որ այդ խնդիրներն առայժմ իրականացված չեն, եւ, բնականաբար, հոսանքի բացակայության պատճառով հանրապետության «միջին եւ ոչ միջին բնակիչների» մեծ մասն այդ օրը հնարավորություն չունեցավ դիտել Գագիկ Մարտիրոսյանի հեռուստազրույցը, սիրով բնակչության այդ մասին էլ ենք տեղյակ պահում մյուս կարեւոր խնդիրների մասին, որոնք նա շոշափեց այդ օրը։

Նախ, պատասխանելով այն հարցին, թե ինչ տվեց մեզ հայկական ատոմակայանի վերագործարկումը, պարոն Մարտիրոսյանն ասաց, որ ՀԱԷԿ-ի թողարկումից շուրջ 1000 օր առաջ հանրապետության սպառողները ստանում էին ոչ ավելի, քան 46 հց հաճախականությամբ հոսանք։ Թողարկումից հետո հաճախականությունը բարձրացվեց մինչեւ 49,5-ի (այսինքն լույսը պայծառացավ - Գ. Ս.)։ Խնայվեց Սեւանի ջուրը՝ օրական 3-5 մլն խմ։ Բազմաթիվ սոցիալական օբյեկտներ, հիվանդանոցներ, էլեկտրատրանսպորտը, կապի միջոցների ծառայությունները եւ այլն սնուցվեցին կանոնավոր էլեկտրաէներգիայով։ Իսկ բնակիչները երբ այսօր բավականաչափ լույս չեն ստանում, ապա պատճառն այն է, որ նրանց 30-35 տոկոսն է միայն վճարում օգտագործած էլեկտրաէներգիայի դիմաց։ «Ներկայումս միայն 700 երեւանցի վճարող ընտանիք իրավունք ունի դժգոհել մեզանից», ասաց նախարարը։ Բայց դա էլ իր օբյեկտիվ պատճառներն ունի։ Բանն այն է, որ անցյալից ժառանգություն են մնացել էներգահամակարգի ոչ կատարյալ մեխանիզմներ, որոնց պատճառով չվճարողների հետ տուժում են նաեւ վճարող քաղաքացիները։ Սակայն առաջիկա 3-4 ամիսներին ակնկալվող վարկերով հնարավոր կլինի ձեռք բերել էլեկտրական հաշվիչներ, որոնք կտեղադրվեն բնակարանները սնող կաբելների մուտքերի եւ ելքերի վրա։ Այնուհետեւ բնակարանային հաշվիչները կիջեցվեն շենքերի առաջին հարկերում առանձնացված հատուկ սենյակներ եւ անբարեխիղճ սպառողների նկատմամբ կիրականացվեն անհատական անջատումներ։ Դրանից հետո վճարողները հոսանքից դժգոհելու առիթ չեն ունենա։ Բայց այդ ամենը հնարավոր կլինի իրականացնել մեկուկես տարի հետո։

Նախարարը հերքեց ժողովրդի մեջ շրջող այն լուրերը, թե իբր Հայաստանը էլեկտրաէներգիա է վաճառում Վրաստանին եւ Թուրքիային։ Նա հայտարարեց, որ դա չարախոս մարդկանց կարծիք է եւ ի ապացույց ասվածի, ավելացրեց, թե այս տարվա նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին, անցած տարվա նույն ժամանակահատվածում արտադրված հոսանքի համեմատությամբ ֆիզիկական քանակների աճ չի գրանցվել։ Տարբերությունն այն է միայն, որ անցած տարվա հոսանքն արտադրվում էր Սեւանից վերցրած ջրի հաշվին, այս տարի՝ ՀԱԷԿ-ի։ Բացի այդ, Հայաստանի եւ Վրաստանի միջեւ բարձր լարման էլեկտրահաղորդիչ գծերը 25 կմ երկարությամբ վթարված են եւ չկան ոչ էլեկտրասյուներ, ոչ էլ հաղորդալարեր։ Այնպես որ, տեխնիկապես անհնար է Վրաստանին հոսանք վաճառելը։ Իսկ Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ էլեկտրահաղորդման գծերը վաղուց արդեն անջատված են։ Գագիկ Մարտիրոսյանը, սակայն, չկամեցավ ավելի հեռուն գնալ եւ հերքել նաեւ ժողովրդի մեջ շրջող այն լուրերը, ըստ որոնց Հայաստանը Վրաստանին տրանզիտի համար վճարում է իր հասանելիք գազով, որը վերջին հաշվով հարեւան հանրապետությունում էլեկտրաէներգիայի է վերածվում։

Այնուհետեւ նախարարը հայտնեց, որ հանրապետության էներգահամակարգը մեծ բարդություններով է աշխատում, քանի որ բոլոր ՀԷԿ-երն ու ՋԷԿ-երը բավականին հնացել են (վերջին ՀԷԿ-ը կառուցվել է 1980 թ.), էլեկտրաէներգիայի դեֆիցիտի պատճառով սպառել են անջատման լիմիտները։ Բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշված են նաեւ լարման բազմաթիվ գծեր։ Այնուամենայնիվ, այդ ամենի մասին տեղեկանալուց հետո, պարզ չդարձավ, թե «բոլորի վճարելու դեպքում» Գագիկ Մարտիրոսյանն ինչպե՞ս է առաջիկայում երաշխավորում բնակչության շուրջօրյա էներգամատակարարումը։ Չէ՞ որ էներգետիկների վկայությամբ, էլեկտրականություն արտադրող կայանների մաշվածության դեպքում շուրջօրյա մատակարարման ժամանակ էներգահամակարգում կգրանցվի 50 հց հաճախականության անկում (մանավանդ ձմռան ամիսներին, երբ սպառումը սովորականից մեծ է), ինչն էլ իր բացասական ազդեցությունը կունենա հայկական ատոմակայանի սարքավորումների վրա։

– Ընդհանրապես, էներգամատակարարման վարձավճարումների եւ հանրապետություն մուտք գործող գազի ծավալների մասին խոսելիս՝ լավ կլիներ, որ պարոն Մարտիրոսյանն ասեր նաեւ, թե գազով աշխատող ջերմաէլեկտրակայաններում ջերմային էներգիայի որքան մեծ եւ միեւնույն ժամանակ անխուսափելի կորուստ է տեղի ունենում, երբ այդ էներգիան մարդկանց բնակարանները տաքացնելու համար վերածվում է էլեկտրականի, որպեսզի վերջին հաշվով նույն այդ բնակարաններում նորից վերածվի ջերմայինի։ Գազի եւ ՋԷԿ-երի սարքավորումների խնայողություն չէ՞ր լինի, արդյոք, երբ վճարող բնակիչներին ձմռան ամիսներին գոնե մասնակիորեն գազ տրամադրվեր։

Գագիկ Մարտիրոսյանը խոսեց նաեւ դեկտեմբերի 5-ից երեւանցիներին մատակարարվող երկժամյա անվճար էլեկտրաէներգիայի մասին, նշելով, որ դա ՀՀ կառավարության կողմից եվրահամայնքին պատվիրված ծրագիրն է, որն իրականացնում է «Շառլ Ազնավուրի ոչ պետական կազմակերպությունը եւ ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը»։ Ըստ այդ ծրագրի, երեւանցիները 75 օր անվճար ստանալու են 300 կվտ ժամ էլեկտրաէներգիա (ամսական 100 կվտ ժամ)։ Ասենք որ, ամենայն հավանականությամբ, սա այն ծրագիրն է, որը դեռ տարեսկզբին Եվրահամայնքի մարդասիրական գրասենյակը (ECHO) «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպության հետ նախատեսում էր իրականացնել X+2 բանաձեւով, որտեղ «X»-ը պետության տրամադրած հոսանքն էր լինելու, «2»-ը՝ հավելյալը։ Գագիկ Մարտիրոսյանը, սակայն, խուսափեց երկժամյա հոսանքը հավելյալ անվանելուց։ Իսկապես, դա հավելյալ համարել չի կարելի, որովհետեւ ինչպես նախկինում, այնպես էլ այսօր երեւանցիները հիմնականում 4 ժամ հոսանք են ունենում։ Բայց լավ կլիներ, որ նախարարը բացատրեր, թե ինչո՞ւ Եվրահամայնքի 3 մլն 100 հազար դոլլարով գնված մազութով հնարավոր չեղավ երեւանցիներին լրացուցիչ հոսանք մատակարարել։

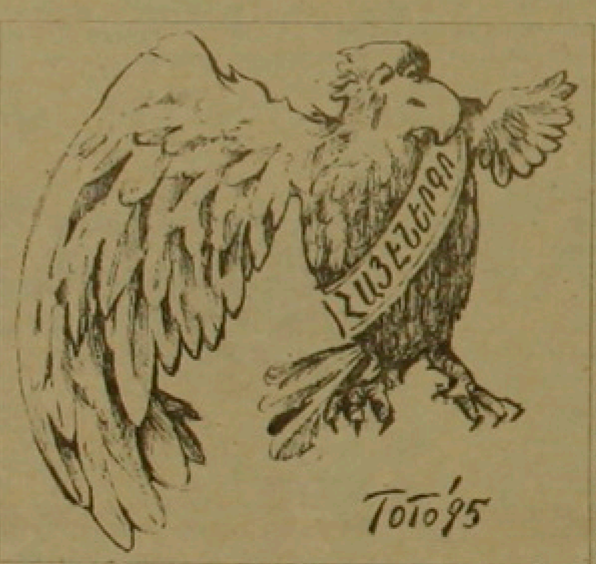

Նախարարը բավականին խրթին բացատրություն տվեց տխրահռչակ 2000-ական դրամների պատմությանը, որն, ինչպես հայտնի է, հանգեցրեց վճարելու դեպքում հոսանք ունենալու բնակիչների հավատի դժվար վերականգնելի կորստին։ Պարոն Մարտիրոսյանի ձեւակերպմամբ, դրա պատճառը «չմտածող հարեւանն էր, որը չմտածելով, շարունակում էր վերցնել հարեւանի բաժին հոսանքը, ինչն էլ բերեց ընդհանուր ռեսուրսների նվազեցման»։ Ափսոս, նա չասաց, թե, լրացուցիչ հոսանք տալու մարդասիրական գործը կազմակերպելուց առաջ հայտնի չէ՞ր, որ անվճարունակ հարեւաններ անպայման լինելու են, թե՞ որոշակի հանգամանքներ, այնուամենայնիվ, ստիպում էին անհապաղ ձեռնամուխ լինել այդ քայլին։

Ընդհանրապես զգացվում էր, որ Գագիկ Մարտիրոսյանն այդ օրը վրդովված էր, եւ վրդովմունքի պատճառը լրագրողներն էին, նրա ասելով՝ հատկապես ռուսալեզու հանրապետական մամուլը, որն օբյեկտիվորեն չի գրում էներգետիկայի նախարարության մասին։ «Մեր մասին այնքան շատ են խոսում իմացող եւ չիմացողները, որ երբեմն մտածում ենք, թե կարիք կա՞, որ մենք էլ խոսենք», ասաց նախարարը։ Ցավոք, նա չավելացրեց, որ շատ խոսելու գլխավոր պատճառը լիարժեք լրատվության պակասն է, ինչն էլ երբեմն հանգեցնում է ոչ օբյեկտիվ քննադատության։ Դա կանխելու համար է անհրաժեշտ, որ նախարարը չխուսափի լրագրողների հետ հանդիպումներից, մանավանդ մեր օրերում, երբ շուտով հայկական ատոմակայանի երկրորդ էներգաբլոկը նախագծային հզորություն կհավաքի, իսկ մարդկանց մտահոգում է այն հարցը, թե ինչո՞ւ են իրենք դեռ խարխափում մթության մեջ։

ԳԱՅԱՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀՈՎՀԱՐԱՑԻՆ

Ձախորդ օրերը կուգան ու կերթա՞ն

Կարծում եմ չեմ սխալվի, որ մեր ձախորդությունների երկա՞ր շղթան սկսվել եւ շարունակվում է հիմնականում էլեկտրաէներգիայի չարաբաստիկ «դեֆիցիտից»։ Էլեկտրաէներգիա չկա՝ արդյունաբերությունը լիարժեք չի գործում, արդյունաբերությունը չի գործում՝ ազգային եկամուտ չկա, ազգային եկամուտ չկա՝ բնակչությունն ու ձեռնարկությունները անվճարունակ են, վճարունակությունը ցածր է՝ էլեկտրաէներգիա չկա, էլեկտրաէներգիա չկա... եւ այլն, եւ այլն։ Էլեկտրաէներգիայի մասին կարելի է երկար խոսել։ Առանց հոգնելու։ Եզրակացությունը, երբ բախտ ունենաս ապրելու այսօրվա Հայաստանում, «Ո՞րն է աշխարհի ամենաթանկ բանը» եւ «Ո՞րն է աշխարհի ամենադյուրին բանը» հարցերին, անշուշտ, կպատասխանես. «Էլեկտրաէներգիան»։ Բանաստեղծն այսօր երբ հանգեր յոթ երգ գրել Հայաստանի մասին, յոթն էլ, հավանաբար, էլեկտրաէներգիայի մասին կլինեին։ Որովհետեւ առանց այդ հրաշալիքի մարդ դառնում է նյարդային, դժգոհ, անբարեկարգ կենցաղն ինչ-որ կերպ կարգի բերելու ջանքերից հոգնած, մի խոսքով կյանքից «բեզարած» մի էակ։ Այս առիթով անհնար է չհիշել Ֆրանց Կաֆկայի «Կերպարանափոխություն» վիպակի հերոսին, որն արթնանալով տեսնում է, որ վերածվել է... միջատի։ Եվ քանի որ եղածը շտկելու որեւէ միջոց չունի, փորձում է հարմարվել նոր վիճակին իր անհավատալի հետեւանքներով։ Թվում է, հանկարծահաս մղձավանջը ծանր երազի պես ընդհատվելու է նույնքան անսպասելի, որքան սկսվել է։ Բայց ոչ։ Օրեցօր թանձրանում է խավարը, խզվում են կյանքի հետ բոլոր կապերը, մինչեւ որ միջատը... մահանում է, ազատվելով իրենից եւ սեփական դժբախտությունից։ Իհարկե, ես հեռու եմ այն մտքից, թե մեզ էլ նույն անփառունակ վախճանն է սպասում (մեր դեպքում, թերեւս, բանն ավարտվի հայրենալքությամբ), բայց կերպարանափոխությունն առկա է, եւ ամենասարսափելին այն է, որ մենք հարմարվում ենք անբնական պայմաններին։ Նախ մեզ զրկում են երկնագույն էկրանի պես կապույտ փանելիից, ապա նույնպես փճացնելով մեր կենցաղ են ներխուժում էլեկտրաէներգիայի հոլիվուդյան անցումները, որ աստիճանաբար վերածվում են անկանոն տեսողության եւ ժամանակի մեջ անկանխատեսելի հոլիվուդյան կարճամետրաժ միացումների։ Միաժամանակ «ցերեկվարային» բնույթ է ստանում ջրամատակարարումը, հեռախոսային ցանցի աշխատանքը (ո՞վ չգիտի, որ հեռախոսից բարեհաջող կարելի է օգտվել միայն նախախնամության կամքով)։ Իսկ երբ վերահսկող մարմինների տեղեկություններին գումարվում է նաեւ քաղաքային տրանսպորտի «երկվյալ» լռությունը, համբերությունն սպառվում է։ Դա նույնպես «սրտառուչ» է այն պատճառով, որ ինչպես վկայում են «սառցակալման» փորձ ունեցող քաղաքացիները, տարիների լռությունը առավել երկար է տեւում։ Երկար մի շարք քաղաքացիներ ստիպված զրկված են արտասահմանից «խարիսխ մը» ստանալու հնարավորությունից, որ հեռուստատեսությունից օգտվելու նախապատվությունն եւ բերբերի դժվարամատչելի կտրվածության պատճառներում հատուկ կարեւորություն է ստանում։

Հիմա էլ ձմեռը... Այն նշանավոր վեց «սոցիալական բարեկեցությունների» նոր ալիքով, եւ մեր հայրենակիցները ճաշակեցին ակցիզային հարկի բարձրացման առաջին պտուղները։ Ավտոբուսների խիստ «մաշված» դրվածքը (նվազագույն աշխատավարձով ամբողջ 30 անգամ կարելի էր օգտվել նույն համույթից) բարձրացավ 40 տոկոսով։ Կասկած չկա, որ էլեկտրատրանսպորտը չի համարձակվի հետեւել այդ ոգեւորիչ օրինակին։ Հացի գինն աճում է լուս հաստությամբ, երբեմն օրական 10 դրամով։ Բնականաբար, ավելացել են եւ դեղ կանխարգելման միջոցների, սննդամթերքների ու ծառայությունների գները, բայց բացված չէ, որ պետական աշխատավարձն ու թոշակները էլ բնակչության եկամուտների աճ հայտնաբերեն։ Այնպես որ զանկության դեպքում էլ դժվար է հուսալ, թե «ձախորդ օրերը ձմռան նման կուգան ու կերթան»...

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Քաղկատակներ

Հեղափոխականները եւ հակահեղափոխականները նույնն են, ինչ մյուսները, միայն թե անհամբեր են։ Ժողովուրդը թեեւ սոցիալիզմով իր ցավերից ազատվեց, սակայն կապիտալիզմի շնորհիվ կհասնի իր ֆանտաստիկ նպատակներին։ Մարդկային բռնավորությունը մարդու ստեղծագործությունն է։ Հեղինակային իրավունքը թող չվերագրի ո՛չ Աստծուն, ո՛չ սատանային։

Ասված մեզ ինչպես սկսեց սքանչելիորեն մանկական, հրաշալիորեն պատանեկան, հմայիչ երիտասարդական, կենսալի հասունության, իսկ մենք կարողացա՞նք այն դարձնել պատկառելի ծերության։ Ո՞վ է ասում, որ մեզ մոտ կոմունիզմի կառուցումը պատկանում է կիսակառույցների թվին, որոնց սեփականաշնորհումը ձախողվում է։ Կոմունիզմը մեզանում կայացել է, բայց դա առեւտրավաճառական կոմունիզմ է, քանի որ բոլորն էլ զբաղվում են առեւտրով՝ սկսած գրկի երեխայից, որը երկու ծծակը փոխանակում է մի ծամոնի հետ, վերջացրած զառամյալ ծերունուց, որը հոգեվարքի գործըն բացի մեջ մի տնօրը փոխանակում է երկու հառայանի հետ։

Գինը ծնվում է առաջարկի եւ պահանջարկի կենակցումից, որի ծննդատունը շուկան է, տատմերը՝ սակարկությունը։ Իսկ հետո՝ համբերատարի լռության փոխարեն (այսինքն սովամահություն), վիճաբանություն ընտանիքում։

Ինչ կուզենայիր անել, որ չես արել եւ ինչ ես արել, որ չէիր ուզենա արած լինել. այդ հավելվածը միշտ պետք է լինում։ Սեռականի գերագնահատումը մարդկանց տարադրամային էքսչենջից հասցնում է տարափոխիկ սեռ-չենջի։

Մի ժամանակ երեխաներին թվում էր, թե երբ ուտում են, ապա իրենց մայրերին լավություն են անում։ Նոր կարգերի իմաստուն քաղաքականության շնորհիվ երեխաներն ազատվեցին այդ պատրանքից։

Հայտնի է կոմունիստներին, որոնք օգտվում են արդի ժողովրդավարության ընդդիմադիր արտոնություններից, առանց մազաչափ ամաչելու, որ իրենք դրանից զրկում են մյուսներին։ Դա նրանից է, որ հանճարեղ մարքսիզմի կլասիկների՝ նրանք լուրջ դեմք ունեն։

Կուսակցությունը դուրս է գալիս ժողովրդի ծոցից, մտնում է իշխանության ծոցը։ Կառավարությունն իրեն վատ է զգում, որ ցերեկային լույսի աստվածային բաշխումը կախում չունի իրենից։

«Նպատակիս դեպ մի մասը կատարվեր...» արտահայտությունն առեղծվածային ընդգրկում ունի հասարակական կառավարման տեսակետից։ Կա կառավարություն կա՝ պայքարում է թմրանյութերի դեմ։ Կառավարություն էլ կա, որ պայքարում է իր թմրաբիզնեսի մի հակառակորդների դեմ։ Թերթ կար, որ արհամարհում էր, թերթ էլ կար, որը «Ար» էր համարում։ Ըստ Ռոմեն Ռոլանի, երբ հասարակությունն առնում է, ապա հասարակական կարծիքը բառաչ է։ Մայրիշխանությունը նախընտրելի է, որովհետեւ այդ դեպքում անհերետելի մանկան բազմակնությունը դեպի ցնի. «բազմակին մերկ է»։ Ինչ վատ է որ ... մի զոհրերը անվճար սեփականի կարող ունենա։

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԵՎՐԱԲՅՈՒՋԵ

Եվրամիության արեւելյան դռները կարող են եւ չբացվել

Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների իշխանությունները երկյուղ ունեն, որ արեւմտաեվրոպացիներն այլեւս այնքան էլ խանդավառ չեն Եվրամիությունը դեպի արեւելք ընդլայնելու ծրագրերի հարցում: Գերմանիան եւ Մեծ Բրիտանիան ժամանակին հաճախ էին հասկացնում, որ արդյունավետ տնտեսություն ունեցող արեւելաեվրոպական պետություններին Եվրամիություն ընդունելու շուրջ բանակցությունները կարող են սկսվել 2-3 տարուց, եւ որ անդամակցությունը կարող է տեղի ունենալ հաջորդ դարի սկզբներին: Սակայն կոնկրետ ժամկետ չէին նշում: Ներկայումս Լեհաստանը, Հունգարիան եւ Չեխիան կասկածում են, որ իրենց ընդունմանը վերաբերող որոշումը պարզապես հետաձգվում է:

Եվրամիության անդամ երկրների կառավարությունները նոր պետությունների անդամակցության հարցում իրենց պատրաստակամության նվազման [illegible] նշաններ դրսեւորեցին առաջին անգամ այն ժամանակ, երբ Եվրամիության արտգործնախարարները մերժեցին Արեւելյան Եվրոպայից պարենի ներմուծման ծավալն ավելացնելու ծրագիրը եւ այն փոխարինեցին այնպիսի թույլ տարբերակով, որը, փաստորեն, որեւէ կարեւորություն չունի:

Բայց նման չնչին փոփոխություններն անգամ վախեցնում են արեւմտաեվրոպական երկրների կառավարություններին, որոնց մտահոգում են բազմաթիվ այլ խնդիրներ: Գերմանիան եւ Ֆրանսիան դեմ են Արեւելյան Եվրոպայից սննդամթերքի լայնածավալ ներմուծմանը, որին հավանություն էին տվել Մեծ Բրիտանիան, Դանիան, Շվեդիան եւ Հոլանդիան: Գերմանիայի շփոթված ներկայացուցիչները հայտարարեցին, թե իրենց արտգործնախարարությունը կախման մեջ է գյուղատնտեսության նախարարությունից, որի վրա ազդում են արեւելաեվրոպական էժան պարենի ներմուծումից վախեցող ագարակատերերը:

Եվրոպայի վերամիավորման գաղափարը ողջունած կառավարությունները [illegible]ում են գիտակցել այդ գործընթացի հնարավոր հետեւանքները: Եվրամիության անդամ երկրների թիվը 15-ից շուրջ 25-ի հասցնելը անհրաժեշտ կդարձնի որոշումների ընդունման առավել արդյունավետ մեխանիզմի գոյությունը, մինչդեռ այժմ արդեն կառավարությունները տարակարծիք են այդ եւ բազմաթիվ այլ հարցերում:

Բացի դրանից Արեւելյան Եվրոպայում եվրոպական ընդհանուր գյուղատնտեսական քաղաքականության, ինչպես նաեւ Միջերկրածովյան երկրների եւ Իռլանդիայի ստացած օժանդակության տարածումը կարող է խարխլել Եվրամիության բյուջեն: Այստեղ, հսկայական նպաստներ ստացող պետությունները, օրինակ Իսպանիան, վախենում են, որ Եվրամիությունից ստացվող օգնությունը կարող է կրճատվել, քանի որ արեւելաեվրոպական աղքատ երկրները կպահանջեն իրենց բաժինը: Առավել հարուստ պետություններն առանց այդ էլ գանգատվում են, որ իրենք ստիպված են չափազանց [illegible]արել: Իսկ Եվրամիության հիմնադիր փոքր երկրները, օրինակ Բելգիան, Հոլանդիան եւ Լյուքսեմբուրգը Եվրամիության ընդլայնման դեպքում զգալի չափով կկորցնեն իրենց ներկայիս ազդեցության լծակները:

«ՖԱՅՆԵՆՇԸԼ ԹԱՅՄՍ»

«Ազգն» արդեն հայտնել է. Եվրախորհրդարանի պատգամավորները, չնայած այն բանին, որ Թուրքիայում մարդու իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ նրանցից շատերը երկար ժամանակ մեծ կասկածներ ունեին, ձայների զգալի մեծամասնությամբ այնուամենայնիվ վավերացրել են «Եվրամիության եւ Թուրքիայի միջեւ մաքսային միության մասին» համաձայնագիրը, որի շնորհիվ Եվրամիության անդամ երկրները կկարողանան թուրքական ներքին շուկաները ներթափանցել, իսկ Թուրքիան, իր հերթին, բազմամիլիոն վարկեր ստանալու հնարավորություն կունենա: Ի՞նչ պատա-

կարն այնքան է վախեցրել, որ նրանք ամեն ինչ անտեսել են, նույնիսկ քննարկումներից մեկ շաբաթ առաջ Թուրքիայում հրապարակված հաշվետվությունը, որտեղ ասվում է թուրքական բանտերում եւ ոստիկանական բաժանմունքներում պարբերաբար կտտանքների եւ զոհերի մեծ թվի մասին: Թուրք պաշտոնյաները, ի պատասխան այդպիսի մեղադրանքների, պնդում են, թե նման բաներ ուրիշ երկրներում էլ են տեղի ունենում, օրինակ Անգլիայում, Գերմանիայում եւ Ֆրանսիայում եւ ավելացնում են. «Այո, այդպիսի խնդիրներ կան մեզ մոտ, բայց դրանք մեզ Մաքսային միությունից չեն անհետանա: Իսկ

ԵՎՐԱՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիայում մարդու իրավունքների բարելավումը կապում են նաեւ Մաքսային միությանն անդամակցելուն

հեց, ի՞նչ փաստեր եւ գործոններ համոզեցին պատգամավորներին: Այդ մասին ահա թե ինչ է ասել Եվրախորհրդարանում բրիտանական լեյբորիստական կուսակցության պատգամավոր Վին Դեյվիդը. «Համաձայնագրի վավերացմանը կողմ քվեարկած պատգամավորների որոշման վրա 2 գործոն է ազդել: Առաջինն այն տնտեսական օգուտներն են, որ Մաքսային միությունը կբերի Եվրամիությանը եւ, հետեւաբար, նաեւ Թուրքիային: Երկրորդ եւ թերեւս ավելի կարեւոր մեկն այն ենթադրությունն էր, որ Թուրքիայում մարդու իրավունքների գործերի վիճակի բարելավմանն ավելի արդյունավետ կկարողանանք հասնել, երբ այդ երկիրը Եվրամիության հետ Մաքսային միությամբ կապված լինի: Եվրախորհրդարանի շատ պատգամավորներ անհանգստացած էին, որ Մաքսային միության դեմ քվեարկելը Թուրքիայում ուժ կտար մահմեդական արմատականների եւ ծայրահեղ ազգայնականների ուժածը կլիներ:

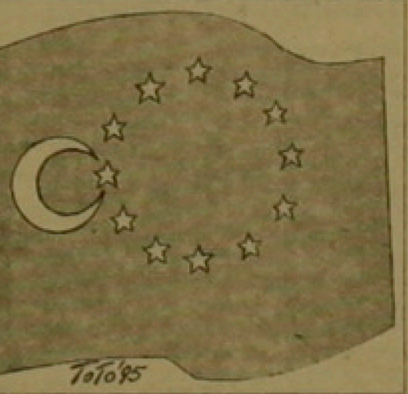

Այո, Եվրախորհրդարանի պատգամավորներին օրերս Թուրքիայում տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններում ծայրահեղ հակաարեւմտյան եւ արմատական իսլամական Բարօրություն կուսակցության հաղթանակելու հետան-

Մաքսային միության ընդունվելուց Թուրքիան տնտեսապես կշահի, ինչը մեզ ժողովրդավարական բարենորոգումները շարունակելու հնարավորություն կտա»: Այդ նկատառումները, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերի եւ ժողովրդա հանրապետական կուսակցության առաջնորդ Բայքալի լոբբիստական ջանքերը, ինչպես նաեւ վերջերս որոշ քաղաքական ազատությունների վերականգնումը, մի քանի սահմանափակումների վերացումն ու Թուրքիայի վարկն արտասահմանում արատավորած դատավարություններում մի շարք մեղադրյալների արդարացումը նպաստել են, որ Եվրախորհրդարանի պատգամավորները փոխեն իրենց կարծիքը եւ Թուրքիայի համար նպաստավոր որոշում կայացնեն:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կասպիականի «վաղ նավթի» տեղափոխման ուղեգիծն ընտրվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Կասպիական Չիրագ 1 նավթահանքի «վաղ նավթի» տեղափոխման ուղեգիծ է ընտրվել Բաքու-Գրոզնի-Նովոռոսիյսկ ռուսական նավթամուղը: Այս մասին հայտարարել է «ԼՈւԿօյլ» ընկերության նախագահ Վագիթ Ալեկպերովը: Նրա խոսքերով, դեկտեմբերի 18-19-ին Մոսկվայում է լինելու ներկայացուցչական ադրբեջանական մի պատվիրակություն, որը հավանաբար կգլխավորի հանրապետության նախագահ Հեյդար Ալիեւը՝ Ռուսաստանի կառավարության հետ համապատասխան պայմանագիր ստորագրելու համար:

Եվրոպան Կուբային կօգնի մարդու իրավունքների հարգման պայմանով

Եվրամիությունը, որն այս տարի Կուբային մոտ 1 մլրդ ֆրանկի մարդասիրական օգնություն է հատկացնելու, Հավանա է գործուղել մի պատվիրակություն՝ տնտեսական եւ առեւտրական գործակցության համաձայնագիր նախապատրաստելու համար: Փոխարենը Կուբայի վարչակարգը պարտավոր է ջանքեր գործադրել մարդու իրավունքների հարգման բնագավառում եւ ազատ արձակել բանտարկված շուրջ 500 այլախոհների: Կուբայից պահանջվում է նաեւ փոփոխել իր սահմանադրության այն հոդվածները, որոնք լուրջ պատիժների են դատապարտում «թշնամական քարոզչության» եւ «հանրային վտանգավորության» համար: Սակայն Կուբայի քաղաքական ղեկավարությունը տրամադրված չէ հրաժարվելու այդ հոդվածներից, որոնք թույլ են տալիս ձերբակալել բոլոր այն անձանց, որոնց կասկածում են «հանցանքներ գործելու հակման» մեջ:

Մոսկվան Հելսինկիին կառաքի SA-11 համակարգեր

Ռուսաստանը Ֆինլանդիա կառաքի 238 միլիոն դոլար արժողությամբ հակաօդային պաշտպանության SA-1 համակարգեր: Այդ մասին հայտարարել է Ֆինլանդիայի պաշտպանության նախարար Աննելի Տայնան: Առաքումը մասամբ փոխհատուցում է այդ երկրին Ռուսաստանի ունեցած պարտքը, որ կազմում է 1.3 միլիարդ դոլար:

Ամերիկյան միջուկային ծրագրի վրա ծախսվել է 4 տրիլիոն դոլար

1940-ական թվականներից ի վեր ԱՄՆ-ի միջուկային ծրագրի ընդհանուր ծախսերը կազմել են ավելի քան 4 տրիլիոն դոլար: Դա երկրորդ աշխարհամարտից մինչեւ օրս Միացյալ Նահանգների կատարած ռազմական բոլոր ծախսերի մոտ 1/3-ն է եւ շատ ավելին է, քան ներկայացրել էին երկրի նախորդ կառավարությունները: Այդ գումարից 25 մլրդ դոլարը հատկացված է եղել «Մանհեթեն» նախագծին, իսկ 2 տրիլիոնը՝ միջուկային մարտագլխիկների արձակման միջոցներին եւ միջուկային սուզանավերին:

L'EXPRESS

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքերը մասնագիտանում են հյուրանոցաշինության մեջ

Հերթական 5-աստղանին Պետերբուրգում

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Թուրքական ATA ընկերությունը Սանկտ Պետերբուրգում ավարտեց «Հյուսիսային թագ» հյուրանոցի կառուցումը: Ռուսաստանի «երկրորդ մայրաքաղաքում» երրորդ հինգաստղանի հյուրանոցի բացումն ակնկալվում է ամսվա վերջին: «Clarion North Crown Hotel» անունը կրող հյուրանոցը մտնելու է ամերիկյան հյուրանոցային համակարգի մեջ: Այն կառուցվել է «Պետրոգրադսկայա» անավարտ հյուրանոցի տեղում 1993 թ. ստորագրված պայմանագրով եւ արժեքն է 58 մլն դոլար: Հյուրանոցում կա 264 համար մարդկանց համար եւ 9 առավել մեծ VIP կցակառույցում: Բացի այդ, հյուրանոցն ունի 6 ռեստորան, բանկետի սրահներ, մարզական կենտրոն, ստորգետնյա ավտոկայան: Օբյեկտը հիմնականում կառուցվել է «Սանկտ Պետերբուրգ» բանկի միջոցներով, որը թուրքական կողմին ֆինանսավորելու եւ շենքը կահավորելու համար տրամադրել է 45 մլն դոլար: Ակնկալվում է, որ հյուրանոցը կաշխատի առնվազն 65 տոկոս ծանրաբեռնվածությամբ:

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾ ԱՇԽԱՐՀ

Ռուսական մաֆիան մաքսանենգ զենքի մեծ պաշար ունի Չեխիայում

Վերջերս գերմանական ԲՆԴ հետախուզությունը հանդես եկավ սենսացիոն հայտարարությամբ. Չեխիայի հյուսիսում գտնվող նախկին խորհրդային զորանոցներում մնացել է խորհրդային զենքի վիթխարի գաղտնի պահեստ: Հետախուզության տվյալների համաձայն, ժամանակին ԳԴՀ-ի խորհրդային կայազորներին պատկանած այդ զենքը հետագայում խնամքով հավաքվել եւ մաքսանենգ ճանապարհով տեղափոխվել է Չեխիա՝ Ռայսկոյի եւ Մլյուվիցեի մոտակայքում գտնվող նախկին խորհրդային լքված ռազմական հենակետերի պահեստներ: Այդ ընդհատակյա մեծածախ պահեստից զենքն առաքվում է մոլորակի գրեթե բոլոր «թեժ կետեր»՝ նախկին Հարավսլավիա, Հարավային Աֆրիկա, Իրաք, ինչպես նաեւ այլուրեքի արմատականներին: Բացի դրանից, զենքը խոշոր խմբաքանակներով մատակարարվում է Գերմանիայի հանցախմբերին: Զենքի առեւտուրը ղեկավարում է միջազգային ռուսական մի հանցախումբ, որի մեջ մտնում են Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Չեխիայի, Հունգարիայի եւ Հարավսլավիայի մաֆիականները: Միջազգային հանցախմբի ղեկավարությունն իրականացնում են նախկին ԽՍՀՄ-ի եւ Չեխոսլովակիայի բանակների ու հատուկ ծառայությունների բարձրաստիճան պաշտոնյաներ:

Հավանական է, որ գերմանական հետախուզության այդ գնդով հաղորդումը հարկադրում է առաջին հերթին հարեւան Չեխիայի համապատասխան ծառայությունների հետաքրքրությունը: Թերեւս հենց այդ պատճառով Չեխիայի ուժային նախարարությունների ներկայացուցիչները հաջորդ օրն իսկ անհրաժեշտ գտան զեկուցել, որ ակնարկը ընկալված է եւ գործն առնված է հսկողության տակ:

Բայց բառացիորեն հաջորդ օրը Չեխիայի նույն գերատեսչությունների միեւնույն ներկայացուցիչները, մոռանալով [illegible] նախորդ օրվա խոստումները, հայտարարեցին, թե հիշյալ տարածքներում որեւէ մաքսանենգ գործունեություն փաստորեն բացառված է, քանզի այդ դեպքում մաքսանենգներին անպայման կնկատեին... տեղաբնակները: Չեխիայի ՆԳՆ ներկայացուցիչը համենայն դեպս հայտարարեց. «Գերմանիայի հատուկ ծառայությունները, որոնց դիմել էին մեր ոստիկանությունն ու հակահետախուզությունը, չեն հաստատում հեռարձակված տեղեկատվությունը»: Կարելի է միայն ենթադրություններ անել այն մասին, թե ինչով էր պայմանավորված գործի նկատմամբ չեխական գերատեսչությունների հետաքրքրության այդ [illegible]արձակի կորուստը:

Ինչ վերաբերում է չեխ լրագրողներին, նրանք անմիջապես մեկնեցին Ռայսկո եւ ժամանակին նկարագրեցին «խորհրդային օկուպացիոն բանակի» թողած անթիվ անհամար զենքերը, որոնք միանգամայն անտեր են մնացել: Մասնավորապես, ինչպես նշեց չեխական «Լիդովե նովինի» թերթը, «մինչեւ օրս լիակատար փաստաթղթեր չեն կազմված նախկին խորհրդային ռազմական օբյեկտների տեղակայման մասին վերաբերյալ, ինչպես նաեւ հայտնի չէ, թե ինչ էր արվում այնտեղ այն ժամանակ, եւ ինչ է արվում հիմա»: Իսկ որոշ տեղաբնակներ ոչ թե հերքեցին, այլ ավելի շուտ հավաստեցին Ռայսկոյում ռուսական գործողությունների հնարավորությունը՝ ասելով. «այստեղ կարող է լինել ինչ ասես»:

Ցավոք, անհնար է հույս տածել, թե Չեխիայի եւ Ռուսաստանի արգասավոր գործակցությունը կնպաստի հանցախմբերի մերկացմանը, քանզի չեխ-ռուսական հարաբերությունների ներկա վիճակն անչափ բարդ է: Ավելի բարձր պորտերին, մասնավորապես ՆԱՏՕ-ի հարցին առնչվող քաղաքականությունը պղտորել է ջուրը, իսկ հանցավոր տարրերը հասկանալիորեն ակտիվ են գործում պղտոր ջրում:

«ՆԵԶԱՎԻՍԻՄԱՅԱ ԳԱԶԵՏԱ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Բացեք ձեր աչքերը

«Ցինիկն այստեղ կտեսնի ցինիզմ, փարիսեցին՝ երեսպաշտություն, կենդանին՝ կենդանու, բանականը՝ բանականություն, տղամարդը՝ կնոջ, կինը՝ իրեն իրեն»: Արամայիս Մառոյի կոլաժների մասին այսպես է խոսում Ռուբեն Անգալադյանը: Ու թե հավատում եք նրա խոսքին և սեփական իմացությունը պարզելու ցանկություն կունենաք, այցելեք Կամերային թատրոնի «Fe» ցուցասրահ (մի վախեցեք էլեկտրաէներգիայի հոսանքազրկումների մասին, քանի մոմի լույսով անգամ կոլաժները հետաքրքիր են), որտեղ էլ դեկտեմբերի 16-ին բացվել է Մառոյի անհատական ցուցահանդեսը:

Ինչպես ասում է Արամայիս Մառոն (ընկերների համար Արթուր Լալայանց) սեփական կոլաժներն ստեղծում է մտածելով Աստծո խոսքը՝ աճեցեք և բազմացեք: Որպես բազմացման մեխանիզմի խորհրդանիշ օգտագործում է էրոտիկ կերպարներ, որոնք առկա են բոլոր աշխատանքներում՝ «Վ. Ի. Լենինը գնացքի խցիկում», «Վ. Ի. Լենինի ելույթը Պուտիլովյան գործարանում», «Ի. Վ. Ստալինի զեկուցումը», «Հեկտոր և Անդրոմաքե», «Սֆինքս» և այլն:

Եվրոպայի մայրամուտը

Մառոն ստեղծագործել սկսել է 5 տարի առաջ: Ցուցադրված 31 կոլաժները վերջին 2 ամիսների աշխատանք են: Որպես նյութ օգտագործում է նկարազարդ ամսագրեր, հանրագիտարաններ, մի խոսքով՝ գրքեր:

Մտերիմների կարծիքով, Մառոն խորհրդավոր կերպար է: Ազդված է ՊԱԿ-ի պատերից (ներսի՞, թե՞ դրսի): Առաջին անհատականը հավանաբար նաև վերջինը չէ, քանի որ, ինչպես իր ընկերներն են հայտնում, դեռևս ունի նոր կոլաժներ ստեղծելու հետաքրքիր մտահղացումներ: Հ. Մ.

ՖՐԱՆՍԻԱ

Տուրում ավարտվում է հայկական կինոյի 2-րդ փառատոնը

Տուր քաղաքում դեկտեմբերի 6-19-ը անցկացվում է հայկական կինոյի 2-րդ փառատոնը, որը «Նռան գույնը» նշանաբանով կազմակերպել է Կենտրոնական Ֆրանսիայի հայոց միությունը: Ծրագիրն ընդգրկում է շուրջ 15 ֆիլմ, ինչպես նաև բազմաթիվ ներկայացում և ցուցահանդես: Հիմնականում այլազգի այցելուների համար նախատեսված մշակութային այս փառատոնը բացվել է Ֆրանսիայի նախագահ կինոռեժիսոր Թիերի Վիլնյովի «Փոքրիկ, ճճուկը սիրտը» կարճամետրաժ ֆիլմով, որը նկարահանված է ըստ Շահան Շահնուրի պատմվածքի: Սցենարի հեղինակ Թիերի Վիլնյովը 22 րոպեանոց այդ ֆիլմի մեծ մասը նկարահանել է հայերեն, որպեսզի առավել ճշմարտացի պատկերի մեր դարի 20-30-ական թթ. Փարիզում և շրջակայքում հաստատված հայերի կյանքը: Փառատոնի ընթացքում տեղի են ունեցել հանդիպումներ ֆրանսահայ կինոռեժիսորներ Սերժ Ավեդիքյանի («Բարև, պարոն», «Կատարված առաքելություն» և «Հինգերորդ երազանք» ռեժիսորների հեղինակը) և Ռոբեր Կեշիշյանի հետ: Վերջինիս «Մինչ ի մասերից» մեկում առողջ մի բնապատկերի մասին: Հայտնի պատմաբան Իվ Թերնոնը դեկտեմբերի 15-ին բանվեց ունկնդրեց «Ցեղասպանություններ. ժխտումը և ուրացում» թեմայով: Փառատոնի օրերին կազմակերպված է Հայաստանում և Ղարաբաղում 1993 թ. Վենսան Բայերի կատարած լուսանկարների ցուցահանդեսը: Փակման օրը դեկտեմբերի 19-ին, հանդիսականների համար կազմակերպվում է բացառիկ երեկույթ, որի ընթացքում կցուցադրվի հայկական կինոյի գլուխգործոցներից մեկը «Շոռն ու Շորշորը», իսկ Ռիշար Մուրադյանի պարախումբը կներկայացնի «Նռան գույնը» կոմպոզիցիան:

Գ. Ք.

ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քրիստիան Ժակի նոր գիրքը Ռամզես Բ-ի մասին է

Ֆրանսիացի հայտնի եգիպտագետ և գրող Քրիստիան Ժակը վերջերս Փարիզի Laffont հրատարակչությունում լույս ընծայեց «Լույսի որդին» գիրքը, որը նվիրված է Հին Եգիպտոսի հզորագույն փարավոններից մեկին Ռամզես Բ-ին (1301-1225 թթ. մ.թ.ա.) և նրա ժամանակաշրջանին: Ք. Ժակը հեղինակ է Հին Եգիպտոսի մասին պատմող մի քանի աշխատությունների, որոնք նաև գեղարվեստական որոշակի արժեք են ներկայացնում (օրինակ, վաղամեռիկ Թութանհամոն փարավոնին նվիրված գիրքը): Քրիստիան Ժակի վերջին ստեղծագործությունը լույս ընծայումից անմիջապես հետո սկսեց առաջատար տեղեր գրավել շաբաթը մեկ կազմվող ամենալավ վաճառվող գրքերի ցանկերում: Օրերս ֆրանսիական RFI միջազգային ռադիոկայանի տված հարցազրույցում «Լույսի որդին» գրքի հեղինակը նշեց, որ Ռամզես Բ-ն եղել է ոչ միայն հզոր տիրակալ, որն ընդարձակել է Հին Եգիպտոսի սահմանները, այլև խոհեմ և արդարամիտ կառավարիչ, որի շնորհիվ երկիրը բարգավաճել է: Ինչպես հայտնի է, Ֆրանսիայի սոցիալական ապահովության համակարգը լավագույններից մեկն է Եվրոպայում (հզոր չէ, որ վարչապետ Ալեն Ժյուպեի ներկայացրած սոցիալական «բարեփոխումների» ծրագիրը մինչև օրս չդադարող զանգվածային գործադուլներ ու բողոքի ցույցեր է հարուցել): Այս առնչությամբ Քրիստիան Ժակը հարցազրույցի ընթացքում շեշտեց, որ սոցիալական ապահովության և արդարության ներկայիս համակարգերի արմատները պետք է փնտրել Հին Եգիպտոսում: Մասնավորապես Ռամզես Բ-ի ժամանակաշրջանում՝ մ.թ.ա. 13-րդ դարում եգիպտական գյուղերում որբևայրի տնանկություն տեղի չէր ունենում, եթե դրանց բնակիչներից թեկուզ մեկը կիսաքաղց էր ապրում, ընդգծեց անվանի եգիպտագետը:

Գ. Ք.

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Էնջի Էվերհարտը մերժեց Ստալոնեին

Դերասանուհի Էնջի Էվերհարտը կարողացավ «նոկաուտի» ենթարկել Սիլվեստր Ստալոնեին, շրջվել և հեռանալ այն բանից հետո, երբ Հոլիվուդի կուռք և միլիոնատեր Ստալոնեն նրան նվիրեց 20 հազար ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ նշանդրեքի մատանին: Էնջին նրան ծանուցեց, որ կարող է ազատ լինել: Դերմերի նման անսպասելի շրջադարձի պատճառի մասին է գրում անգլիական «Նյուզ Լայֆ Ուիքլի» թերթը, մեջբերելով վռնդական Էնջիի խոսքերը. «Նա չափից ավելի է սիրում ինձ վերահսկել, ոչ մի քայլ չէր կարող անել առանց նրա թույլտվության: Մշտապես ստիպում էր, թե ինչ հագնեմ, ինչ ուտեմ, ինչի մասին մտածեմ: Ինձ հարկավոր է պարզապես սիրահար, ընկեր և ոչ թե բռնակալ»:

«ԶԱ ՌՈՒԲԵԺՈՄ»

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Վարչության նախագահ վերընտրվեց Ալբերտ Զուրաբյանը

Շաբաթ օրը՝ դեկտեմբերի 16-ին, ճարտարապետի տանը ավարտվեց 2 օր առաջ սկսված ՀՃՄ 13-րդ համագումարի աշխատանքը: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք մեր նախորդ հրապարակումներում, համագումարի 3-րդ՝ շաբաթ օրը կայացած նիստում առաջադրված 139 թեկնածուներից նախապես ուռցված 21 հոգուց բաղկացած կազմ ոչ մի ընտրվեր: Իսկ վարչության կազմը փակ գաղտնի քվեարկությամբ ոչ մի ընտրեր նախագահ և փոխնախագահ: Մինչ երկարաժամ ընտրության արդյունքների տեղեկանալը, մեր հարցումները պարզեցին, որ միության անդամները նախագահի դերում ուզում են տեսնել գործունյա պրոֆեսիոնալի, մարդու, որը լավ է ճանաչում նախագծողի խնդիրները, իսկ Ալբերտ Զուրաբյանը (12-րդ համագումարում ընտրված նախագահը) հենց այդպիսին է: Ի դեպ, 152 ձայնով ճարտարապետների միության վարչության նախագահ ընտրված Ալբերտ Զուրաբյանը և տեղակալ Ալեքսանդր Բաղդյանը (112 ձայն) հաստատեցին այն կարծիքը, թե միությունը ռուսակի աշխատանք արել է: «Դիպց է, մենք մեկ-մեկ ԲԵՏ-ի ենք նմանվում, որ բինձ ու ձեռ է բաժանում, ասում է նախագահի տեղակալ Բաղդյանը, բայց հույս ունենք, որ շուտով պրոֆեսիոնալներին շատ են դիմելու և մեր աշխատանքն ավելի ստեղծագործական է լինելու»: «Ճարտարապետի տունը այսուհետ ավելի աշխույժ կյանքով է ապրելու: Շուտով կբացվի ակումբը, որ հետաքրքիր հանդիպումների, շփումների հանգստի անկյուն կդառնա իր բիլիարդով, բազմատեսակ ծառայություններով», ասում է Ճարտարապետների տան տնօրեն Սուրեն Մելիք-Քարամյանը: Վարչության նորընտիր 21 հոգուց բաղկացած կազմում (Վարազդատ Հարությունյան, Ջիմ Թորոսյան, Արթուր Թարխանյան, Ստեփան Քյուրքչյան, Արծվին Գրիգորյան, Աշոտ Կանանյան, Էդուարդ Արևշատյան և այլք) չեն ընդգրկվել Երևան քաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Ազատ Մխիթարյանը և քաղաքի գլխավոր նկարիչ Ալբերտ Սոխիկյանը: Ցածր վարկանիշի պատճառը, դատելով պատգամավորների ելույթներից, միության աշխատանքից նրանց կտրվածությունն է: Ա. Հ.

«ԻՐԻՆԱ» ֆիրման հրավիրում է

■ Հարավային, եվրոպական մշակութային շրջագայություններ. Շենգենյան ընկերակցության (Եվրամիության) երկրներ, Իտալիա, Ավստրիա, ԱՄԷ (Դուբայ), Հունաստան:

■ Երկարացրեք ձեր ամառը. Աշխարհի առողջարաններ և հյուրանոցներ, Կիպրոս, Թունիս, Արգենտինա:

■ 7-օրյա այց Արքնի մուշտակ գնելու:

Սպասում ենք ձեզ.
Երևան, Բաղրամյան պ. 3,
4-րդ հարկ, ժամը 10–17-ը:
Հեռ. 56-36-66

ԱՄԱՆՈՐԻ ՏՈՆԵՐԻՆ
ԾԱՂԻԿՆԵՐԻ ԳՆԵՐԸ

Վարդ	500, 700, 900 դրամ
Մեխակ	200, 250 դրամ
Խոլորձ (օրխիդեա)	800, 1500 դրամ
Իրիս	350 դրամ
Կակաչ	700, 900 դրամ
Գերբերա	500, 800 դրամ:

Կլինեն նաև քրիզանթեմ, շուշան, միմոզա, անտուրիում, ստրելիցիա, ամարիլիս, պրոտեա՝ ավելի քան 35 ծաղկատեսակներ:

1200 դրամից բարձր ծաղկեփնջերը և կոմպոզիցիաները ցանկալի է պատվիրել նախապես:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժինը

առաջարկում է
խորությամբ և լրիվ ուսումնասիրել
Էլեկտրոնային աղյուսակները և տվյալների բազաները:
Ձեր տրամադրության տակ կլինեն այս բնագավառների նորագույն ծրագրեր
Microsoft Excel 5.0 և Microsoft Access 2.0:
Երկու ամիս անց դուք կկարողանաք
էլեկտրոնային աղյուսակներում
■ պատրաստել հաշվետվություններ,
■ ստեղծել մոդելներ՝ օգտագործելով բանաձևեր,
■ պատրաստել դիագրամներ և գծապատկերներ:
Տվյալների բազայում
■ ստեղծել աղյուսակներ և կապեր տվյալների միջև,
■ պատրաստել հաշվետվություններ,
■ գտնել և դուրս բերել Ձեզ հետաքրքրող յուրաքանչյուր տեղեկություն:

❑ Դասերին մասնակցելու համար պահանջվում է համակարգչի հետ աշխատելու փորձ:
❑ Դասերը կսկսվեն 1996 թ. հունվարի 8-ից: Դասերը կանցկացվեն շաբաթական երկու անգամ, ժ. 17-19-ը և կտևեն 8 շաբաթ:
❑ Դասընթացի վճարը ամսեկան 50 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ:
❑ Գրանցման ժամկետը 1995 թ. դեկտեմբերի 5-ից մինչև դեկտեմբերի 20-ը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում, 19-րդ սենյակում:
Տեղերը սահմանափակ են: Միայն առաջին 30 դիմողները կմասնակցեն դասընթացներին:
Այլ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի հատուկ դասընթացների բաժին 56 սենյակ, հեռ. 27-16-58:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

– Քանի որ ՀՄԸՄ-ն Դաշնակցության ավանդական մարզական կազմակերպությունն է, ուստի պատահական չէ, որ շատ խոսակցություններ էին գնում, թե ձեր ակումբը նույնպես կուսակցական պատկանելություն ունի եւ ֆինանսավորվում էր դրսից։

– Մենք երբեւէ որեւէ կուսակցական պատկանելություն չենք ունեցել։ Չեմ ժխտում, որ սկզբում եղել է օգնություն մարզահագուստի, հրավերի եւ այլնի ձեւով։ Ուզում էի փորձել են դրա մեջ տեսնել ինչ-որ միտումներ, հարաբերություններն արել են պայմանագրեր ենք կնքել։ Մարզիչների խումբը գլխավորում է բոլորիս քաջ հայտնի Խորեն Հովհաննիսյանը։ Նպատակադրվել ենք 1996 թ. մրցաշրջանն սկսելուց դեռ պահել պատանեկան եւ երիտասարդական թիմեր «Փյունիկ» անվամբ։ Այդ ուղղությամբ գործնական քայլեր են կատարվում։ Շնորհիվ մեր մարզիչների, մարզական առողջ մեր բախտը բերել է եւ այդ տեսակետից գերբե հոգս չունենք։ Սակայն սա հարցի մի կողմն է։ Ակումբի բոլոր աշխատանքների նպատակային կազմակերպումը սկսած աշխատավարձից, տրանսպորտից մինչեւ արտասահմանում եւ տասարդական հավաքականների անդամներ են, ուստի մենք չենք կարող անտարբեր լինել նրանց ելույթների նկատմամբ։ Ազգային հավաքականի արդյունքները չեն կարող գոհացնել։ Մեր համոզմամբ հավաքականի գլխավոր սկզբունքն էր, ինչքան հնարավոր է քիչ գնդակ բաց թողնել։ Սա մեծապես ազդեց թիմի խաղաոճի վրա եւ մարզիչները չարդարացրին իրենց։

– **Սպասվում է, որ հավաքականը նոր ղեկավարներ կունենա։**

– Դա հրամայական պահանջ է։ Երբ նախորդները չգոհացրին, ուրեմն փոփոխություն է պետք։ Բայց շատ կարեւոր է, որ ֆեդերացիայի ղեկավարական կազմակերպության կարգավիճակով ֆուտբոլային ակումբ է։

Ծնվել է 1961 թ. փետրվարի 10-ին ԼՂՀ Ճարտար գյուղում։ Մասնագիտությամբ դասմարան է։ Երբ 1992 թ. ՀՄԸՄ-ի կառույցում, Երեւանում ստեղծվեց ՀՄԸՄ ղուստր ձեռնարկությունը, նրա հիմնադրման օրվանից Գագիկ Սաֆարյանը դարձավ վերոհիշյալ մարզական կազմակերպության նախագահը եւ 4 տարի է ինչ ղեկավարում է այն։ Այս տարվա ամռանը ՀՄԸՄ-ն վերանվանվեց «Փյունիկ», որն անկախ հասարակական կազմակերպության կարգավիճակով ֆուտբոլային ակումբ է։ Կարճ ժամանակում Գագիկ Սաֆարյանը մեծ ճանաչման արժանացավ հանրապետության ֆուտբոլային աշխարհում։ ՀՄԸՄ-ի, իսկ այսօր «Փյունիկի» հաջողությունները մեծապես պայմանավորված են նաեւ Գագիկ Սաֆարյանի նվիրված աշխատանքով ու բարձր կազմակերպվածությամբ։

Գագիկ Սաֆարյան.

«Հավաքականի մարզչին չպետք է նայել մենաշնորհի դիրքերից»

համոն իրենց անձնական շահերի։ Բայց մենք աշխատել ենք սկզբունքորեն կոյր չգնալ էժան ուղիներին եւ միշտ զբաղված ենք եղել առողջ մարզական գործունեությամբ։ Այն էլ ասեմ, որ թե ֆեդերացիայի եւ թե համապատասխան պետական գերատեսչությունների կողմից ՀՄԸՄ-ին չեն վերաբերվել որպես ընդգծված «կուսակցական» թիմի։

– **Բայց ինչո՞ւ ՀՄԸՄ-ն վերանվանվեց «Փյունիկ»։**

– Ուղեւորի առանձնահատկությունն վերջերս։ Բացի այդ ՀՄԸՄ-ն որպես կազմակերպություն չունի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլային ակումբի գաղափարը։ Դա էր գլխավոր պատճառը, որ որոշեցինք հիմնել լիովին ինքնուրույն կազմակերպություն «Փյունիկ» ֆուտբոլային ակումբ անվամբ։ «Փյունիկ» անունն իր հերթին մեզ համար խորհրդանշական է։ Փյունիկը հունական առասպելաբանության մեջ թռչուն է, որ հառնում է մոխրակույտերից։ Նա իրենով վերածննդյան է մարմնավորում։ Ներկա մեր ֆուտբոլային տնտեսության ծանր կացության մեջ ակումբի ղեկավարությունը, նրա շուրջը համախմբված բարերարներն իրենց առջեւ նպատակ են դրել մարզական գործունեությամբ նպաստել հայկական ֆուտբոլի վերածննդին, ինչու չէ նաեւ միջազգային ասպարեզում հեղինակություն ձեռք բերելուն։

– **Ակումբի ֆինանսատնտեսական գործունեության մասին ի՞նչ կասեք։**

– Հիմնադրման օրվանից թիմը գերազանցապես գոյատեւում է բարերարների ու ակումբի ղեկավարների գործունեության շնորհիվ։ Իհարկե չենք կարող համեմատվել Ռուսաստանի կամ եվրոպական երկրների ակումբների հետ։ Սակայն ֆուտբոլիստները պատվով են աշխատում, անշուշտ, մարզական հագուստով, սննդով, որոնք ոչ Հայաստանի պայմաններին են նեղում։ Երբ հաջողությունը մեզ ուղեկցի ու հաջորդ մրցաշրջանում նվաճենք Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու իրավունք ձեռք բերենք, հեռանկարներ կբացվեն պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլին հասնել նպատակներ վաստակելու համար։ Բացի այդ «Փյունիկում» կան շնորհաշատ ֆուտբոլիստներ, որոնք կարող են [illegible] ակումբներում։ Այնպես որ միայն հովանավոր [illegible] պրոֆեսիոնալ ակումբ պահելն անհնարին է։ Դա միայն հայրենասիրություն է, նվիրվածություն, ոչ ավելին։ Այսօրվա դրությամբ «Փյունիկն» ունի շուրջ 25 ֆուտբոլիստ, որոնց հետ երկարաժամ-

Ռուսաստանի որեւէ տարածքում ուսումնամարզական հավաքների կազմակերպումը, մարզական համերգների հայթայթումը կապված է շատ մեծ դժվարությունների հետ։ Սրան ավելանում է թիմի անդամների հետ աշխատանքը կազմակերպչական, կարգապահական, բժշկական օգնության ձեւով եւ այլն։ Այն, որ «Փյունիկը» մեկ ընթացքում ավարտեց հանրապետության առաջնության [illegible] շրջանը եւ մարզական [illegible] ցուցանիշներով փառահեղ գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը, անշուշտ, կարգապահ թիմ է, կարող եմ ասել ակումբի ղեկավարների ճիշտ եւ հոգատար աշխատանքի արդյունքն է։

– **Ինչպիսի՞ն են «Փյունիկի» եւ ֆեդերացիայի փոխհարաբերությունները։**

– Ընդհանուր առմամբ նորմալ։ Չնայած մեր շատ հոգսեր ֆեդերացիան պարտավոր է հոգալ։ Այսպես ֆուտբոլային ակումբը որպես կազմակերպություն պետք է մտնի սպորտի մասին օրենքի մեջ։ Հարկային խաղաղականությունը նրա նկատմամբ պետք է մեղմ լինի։ Որոշ հարկերից ակումբները նույնիսկ պետք է ազատվեն, որպեսզի կարողանան ոտքի կանգնել։ Կարծում եմ, որ ֆեդերացիա-ակումբ հարաբերությունները պետք է լինեն հավասարական եւ ոչ թե ուղղահայաց։

– **Ձեր ակումբի խաղացողներից շատերը հանդես են գալիս հանրապետության հավաքականներում։ Ի՞նչ կարող եք ասել Հայաստանի գլխավոր թիմի ելույթների մասին։**

– Ես ֆուտբոլային [illegible] չեմ, [illegible] մի քանի տարի է ինչ ֆուտբոլում եմ եւ իմ կարծիքն ունեմ։ Մենք որպես ակումբ աշխատում ենք լավ ֆուտբոլիստներ տրամադրել հավաքականին։ Դա բոլորիս պարտքն է։ «Փյունիկից» 9 ֆուտբոլիստներ հանրապետության ազգային եւ երիտասարդական հավաքականների անդամներ են...

կավարները եւ ֆուտբոլային աշխարհը հավաքականի մարզչի ճիշտ ընտրություն կատարեն։ Այսօր չպետք է հավաքականի մարզչին նայել մենաշնորհի դիրքերից։ Նրա ընտրությանը պետք է մասնակցեն ֆուտբոլային մասնագետները։ Դա շատ կարեւոր հարց է եւ ազգի պատվի հետ է կապված։ Ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանն ասում էր, որ հավաքականի մարզիչ ընտրելիս հաշվի է առնվելու թեկնածուի հանրապետությունում ունեցած մարզչական ծառայությունները եւ արդյունքները։ Դա առավել ճիշտ մոտեցումն է։ Մենք Խորեն Հովհաննիսյանի հետ արդեն 4-րդ տարին է ինչ համատեղ աշխատում ենք։ Չնսեմացնելով մեր ֆուտբոլային անվանի մասնագետներին, իմ խորին համոզմամբ, հավաքականի ղեկը հենց նա կարող է ստանձնել այն պարզ պատճառով, որ շուրջ 8-9 տարվա կատարած աշխատանքը թե որպես խաղացող մարզիչ եւ թե որպես գլխավոր մարզիչ սկսած Տաշքենդի «Պախտակորից», վերջացրած «Փյունիկով» այդ է վկայում։ Խորեն Հովհաննիսյանը 1991 թ. մարզել է Սիմֆերոպոլի «Տավրիան», որը նրա ՀՄԸՄ տեղափոխվելուց (1992 թ.) ընդամենը 4 ամիս հետո նվաճեց Ուկրաինայի չեմպիոնի կոչումը։ ՀՄԸՄ-ն իր հերթին Խորեն Հովհաննիսյանի գլխավորությամբ նույն մրցաշրջանում դարձավ Հայաստանի անդրանիկ չեմպիոն։ Բեյրութի ՀՄԸՄ-ն անցյալ տարի Լիբանանի առաջնության երրորդ մրցանակակիր դարձավ եւ վերջապես «Փյունիկը» Հայաստանի ներկայիս առաջնության առաջատարն է։

– **«Փյունիկի» առաջիկա ծրագրերն ինչպիսի՞ն են։**

– Երեկվանից տղաները բժշկական ստուգում են անցնում։ Վաղվանից կսկսվեն մարզումները։ Պատրաստվում ենք հունվարի 25-ին Մոսկվայում սկսվելիք ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի հերթական խաղարկությանը։ Այդ առթիվ թիմն ուսումնամարզական հավաք պետք է անցկացնի կախված հավաքականի ծրագրերից։ Փետրվարին նույնպես նախատեսում ենք ուսումնամարզական հավաք Հայաստանից դուրս։

– Եւ վերջին հարցը, որը [illegible] ավանդական [illegible] տալիս ենք մեր զրուցակիցներին. ովքե՞ր են եվրոպայի այս տարվա 5 լավագույն ֆուտբոլիստները։

– 1. Վեա («Միլան»), 2. Կլինսման («Բավարիա»), 3. Շվերման («Այաքս»), 4. Դել Պիերո («Յուվենտուս»), 5. Կլյույվերտ («Այաքս»)։

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Արոնյանը՝ աշխարհի չեմպիոն, Հակոբյանը՝ բրոնզե մեդալակիր

Արագ շախմատ. Հայ պատանիների փայլուն նվաճումները

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Անչափ ուրախալի լուրեր ստացվեցին Փարիզից, որտեղ, ավելի ճիշտ՝ Եվրոդիսնեյի հարեւանությամբ, անցկացվում էր աշխարհի արագ շախմատի անդրանիկ առաջնությունը։ Ավագ տարիքի (մինչեւ 14 տարեկան) պատանիների աշխարհի չեմպիոն դարձավ երեւանցի Լեւոն Արոնյանը, կրտսեր տարիքային խմբում, մինչեւ 12 տարեկանների մեջ, 3-րդ մրցանակ նվաճեց մեր մեկ այլ հայրենակից՝ Վարուժան Հակոբյանը։

Արոնյանի առավելությունը մրցակիցների նկատմամբ ակնհայտ էր։ Լեւոնը շահեց յոթ պարտիա, երկուսն ավարտեց ոչ-ոքի, չկրեց ոչ մի պարտություն եւ, 9 հնարավորից վաստակեց 8 միավոր, միանձնյա նվաճեց առաջին տեղը՝ մեկ միավորով առաջ անցնելով մոսկվա մրցակից իսրայելցի Գունդինից։

Ընդգծենք, որ Արոնյանը միայն երկու ամիս առաջ դարձավ 13 տարեկան, իսկ դա նշանակում է, որ աշխարհի առաջնությունում նա խաղում է հիմնականում 1-1.5 տարով ավագ մրցակիցների հետ, ինչն այդ տարիքի շախմատիստների համար էական նշանակություն ունի։

Չնայած մանկական տարիքին, Լեւոնն արդեն բավականին ճանաչված է շախմատային աշխարհում։ Նա Հայաստանի պատանիների եռակի չեմպիոն է, մասնակցել է աշխարհի չորս պատանեկան առաջնությունների, որոնցից մեկում, 1994-ին նվաճել է մինչեւ 12 տարեկանների չեմպիոնի տիտղոսը։ Անցյալ տարի նաեւ մրցանակային տեղեր է գրավել Եվրոպայի առաջնությունում եւ նույն՝ Դիսնեյլենդում անցկացված արագ շախմատի մրցաշարում, որն այն ժամանակ դեռեւս մայրցամաքի առաջնության իրավասություն ուներ։

Արոնյանը կրում է ՖԻԴԵ-ի վարպետի կոչում, այս տարի Բուխարեստում անցկացված մեծահասակների մրցաշարում առաջին անգամ լրացրեց մի ջազգային վարպետի նորմա։

Լեւոնին 9 տարեկանից մարզում է Մելիքսեթ Խաչիյանը, որը մեծ հաջողությամբ զուգորդում է մարզական աշխատանքը սեփական ելույթների հետ։ Ընդամենը մի քանի շաբաթ առաջ Խաչիյանն արժանացավ միջազգային վարպետի կոչման, իսկ Փարիզ մեկնելու նախօրյակին առաջին տեղ գրավեց Մոսկվայում ավարտված մի ջազգային մրցաշարում, որտեղ նաեւ մի քանի գրոսմայստերներ էին խաղում։

Ինչ վերաբերում է Վարուժան Հակոբյանին, ապա նրա անունը դեռ շախմատասերին ծանոթ չէ, բայց արժե նշել, որ 12-ամյա շախմատիստը վերջին ամիսներին մեծ հաջողությամբ հանդես է գալիս մեծահասակների մրցումներում։

Փարիզում Վարուժանը 9 հնարավորից վաստակեց 6.5 միավոր, իսկ չեմպիոնի կոչումը 12 տարեկանների մեջ նվաճեց շախմատային աշխարհում արդեն մեծ աղմուկ հանած ֆրանսիացի էթիեն Բակրոն։ Ի դեպ, վերջինս մի քանի ամսով փոքր է Արոնյանից, այդ պատճառով նրանք հանդես էին գալիս տարբեր տարիքային խմբերում։

Բայց մենք հնարավորություն ունենք շախմատասերների ուշադրությանը ներկայացնել աշխարհի երկու չեմպիոնների խաղարկած պարտիան։ Խոսքը վերաբերում է անցյալ տարվա համաշխարհային առաջնությունում կայացած մենամարտին։

Է. ԲԱԿՐՈ–Լ. ԱՐՈՆՅԱՆ
(Ֆրանսիա) (Հայաստան)
Աշխարհի պատանեկան առաջնություն, Սեգեդ, 1994 թ.

1. e4 c5 2. c3 d6 3. d4 Ձf6 4. Фd3 Ձc6 5. Ձf3 Фg4 6. d5 Ф:f3 7. gf Ձe5 8. Фe2 Ձed7 9. c4 g6 10. Ձc3 Фg7 11. Фe3 0-0 12. Թd2 Նe8 13. f4 a6 14. 0-0 Թa5 15. a4 e6 16. de Ն:e6 17. f5 gf 18. ef Նe5 19. Թ:d6 Ն:f5 20. Աh1 Ձe5 21. Ձd5 Ձg6 22. Թ:c5 Թ:c5 23. Ф:c5 Ձ:d5 24. cd Ն:d5 25. Фa3 Ձe5 26. Նad1 Նad8 27. Ն:d5 Ն:d5 28. b3 Նd2 29. Նd1 Ն:d1 30. Ф:d1 Фf8 31. Фc1 Фc5 32. Фe3 Ф:e3 33. fe Աg7 34. b4 Ձd3 35. Фf3 b6 36. b5 a5 37. Фd5 Ձc5 38. Աg2 Ձ:a4 39. Աf2 Ձc3 40. Фc4 a4, ոչ-ոքի։ Մրցակիցները համաձայնվեցին։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտնի դարձան նաեւ խմբերը

Բիրմինգհեմում կայացավ ֆուտբոլի Եվրոպայի 1996 թ. առաջնության եզրափակիչ փուլի վիճակահանությունը։ 16 թիմերը բաժանվել են 4 խմբերի։ Շրջանաձեւ մրցակարգով, մեկ շրջանով մրցաշարերից հետո խմբերում առաջին երկու տեղ գրաված թիմերը քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք կբերեն։

Ահա վիճակահանության արդյունքները.

A խումբ
Անգլիա
Շվեյցարիա
Հոլանդիա
Շոտլանդիա

B խումբ
Իսպանիա
Բուլղարիա
Ռումինիա
Ֆրանսիա

C խումբ
Գերմանիա
Իտալիա
Չեխիա
Ռուսաստան

D խումբ
Դանիա
Պորտուգալիա
Թուրքիա
Խորվաթիա

Մասնագետների կարծիքով ամենաուժեղը C խումբն է։ Այստեղ ընդգրկված բոլոր 4 [illegible] տարբեր ժամանակներում եղել են Եվրոպայի չեմպիոն. Գերմանիան 1972, 1980 թթ., Իտալիան 1964 թ., Ռուսաստանը (ԽՍՀՄ) 1960 թ., Չեխիան 1976 թ.։

Ռուսաստանի հավաքականի մարզիչներից մեկը՝ Բորիս Իգնատեւը բարձր է գնահատել Գերմանիայի եւ Իտալիայի հավաքականների [illegible]։ «[illegible] ներ ֆուտբոլային նորաձեւության ների հեղինակներն են։ Այդ են վկայում եվրոպական ակումբային մրցաշարերում նրանց թիմերի մեծապական հաջողությունները», ասել է նա։ Ուժեղ է համարվում նաեւ B խումբը։ Ռուսաստանի հավաքականն իր առաջին հանդիպումը հունիսի 11-ին անցկացնելու [illegible] է Իտալիայի [illegible] հավաքականի հետ, հունիսի 16-ին մրցելու է Գերմանիայի, իսկ հունիսի 19-ին Չեխիայի հավաքականների հետ։ Հունիսի 19-ին կմրցեն նաեւ Գերմանիայի եւ Իտալիայի հավաքականները։ Ինչ խոսք, դա կլինի աշխարհամասի առաջնության առանցքային խաղերից մեկը։

Բաժինը
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ռուսաստան. Կոմունիստներն ու ազգայնականներն անցան առաջ

Զյուգանովին արդեն պահանջում է նոր կառավարություն

Սկիզբը էջ 1

Ըստ նախնական տվյալների 58 ռեգիոններում կիրակի օրը տեղի ունեցած ընտրությունների արդյունքում Ռուսաստանի Պետական դումայի ընտրություններում ի հայտ եկան այն 4 առաջատարները, որոնց հաջողվեց 5 տոկոսանոց խոչընդոտները հաղթահարել: Մոսկվայում երկուշաբթի օրը տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Ռյաբովը հայտարարեց, որ Զյուգանովի գլխավորած Կոմունիստական կուսակցությունը ձայների 22 տոկոսն է ստացել, Ժիրինովսկու Ռուսաստանի լիբերալ դեմոկրատական կուսակցությունը 11.2 տոկոսը, վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի «Ռուսաստանը մեր տունն է»-ն 9.5 տոկոսը եւ Յավլինսկու «Յաբլոկո» դաշինքը 8.4 տոկոսը: ԿԸՀ-ի նախագահն ասաց, թե Պետդումա անցնելու լավ հնարավորություններ ունեն նաեւ «Ռուսաստանի ժողովրդավարական ընտրությունը» 4.8 տոկոս եւ «Ռուսաստանի կանայք» կուսակցությունները: Մոսկվայում, Ռյաբովի ասելով, ուժերի ուրիշ դասավորվածություն է ստացվել: «Ռուսաստանը մեր տունն է» կուսակցությունը ստացել է ձայների մոտ 20 տոկոսը, «Յաբլոկո» դաշինքը եւ կոմունիստները ստացել են ձայների հավասար քանակություն մոտավորապես 15-ական տոկոս, «Ռուսաստանի ժողովրդավարական ընտրությունը» 11.6 տոկոս եւ ՌԼԴԿ-ն 2.6 տոկոսը:

Միամանդատ ընտրատարածքներում տեղի ունեցած ընտրությունների նախնական տվյալների հիման վրա արդեն իսկ կարելի է մեծ հավանականությամբ նշել որոշ հաղթողների. Վորոնեժի մարզում Պետդումայի խոսնակ Իվան Ռիբկինը, Մուրմանսկում արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը, Չուվաշիայում Սվյատոսլավ Ֆյոդորովը, Սվերդլովսկի մարզում Գենադի Բուրբուլիսը եւ Բելգորոդսկում Նիկոլայ Ռիժկովը: Անատոլի Լուկյանովը, գեներալ Ալբերտ Մակաշովը եւ լրագրող Ալեքսանդր Նեւզորովը իրենց ընտրատարածքներում մրցակիցներից զգալիորեն առաջ են անցել: Սակայն ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հայտնում է, որ միամանդատ ընտրատարածքներում, ընդհանուր առմամբ, նախապատվությունը տեղի ղեկավարներին է տրվում:

Ռուսաստանի Պետդումայի ընտրությունների ամենամեծ անակնկալը Ժիրինովսկու գլխավորած Ռուսաստանի լիբերալ ժողովրդավարական կուսակցության 2-րդ տեղում հայտնվելն է: Բոլոր մեկնաբանները ընտրություններից առաջ ՌԼԴԿ-ի անհաջողությունն էին գուշակում: Ինքը Ժիրինովսկին, ընտրություններից հետո հայտարարել է, թե իր կուսակցությունը, իբր ձայների 40 տոկոսն է հավաքել, սակայն իր կուսակցության հավաքած ձայների մի մասը «Ռուսաստանը մեր տունն է» եւ «Ռուսաստանի ժողովրդավարական ընտրություն» կուսակցությունների միջեւ են բաշխվել: Սակայն ԵԱՀԿ-ն հայտարարեց, թե Ռուսաստանի խորհրդարանական ընտրություններն ազատ եւ արդար են եղել: Ռոյթեր գործակալությունը ԵԱՀԿ դիտորդների խմբի ղեկավար Պիտեր Էմերիխի խոսքերը մեջբերեց, որը նշել է, թե 93 թ. համեմատ, երբ Պետդումայի առաջին ընտրություններն էին տեղի ունենում, իրավիճակը Ռուսաստանում բացահայտորեն բարելավվել է: Միեւնույն ժամանակ նա նշել է, թե դիտորդները առանձին խախտումների մասին տվյալներ են արձանագրել: Ռուսաստանի ընտրություններին հետեւել են ԵԱՀԿ-ի եւ ուրիշ միջազգային կազմակերպությունների մոտ 900 ներկայացուցիչներ:

Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը բարձր գնահատեց ընտրողների ակտիվությունը: Նրա մամլո քարտուղար Սերգեյ Մեդվեդեւը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին տված հարցազրույցում ասաց, թե նախագահի օգնականներն ու աշխատակազմի ղեկավարը կանոնավոր կերպով զեկուցում են Ելցինին այն մասին, թե ինչպես են ընթացել ընտրությունները, եւ ինչպես է ձայների հաշվումը տեղի ունենում: Այսօր, Բորիս Ելցինը եւ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը կքննարկեն ընտրությունների նախնական արդյունքները: Մինչ այդ, Ռուսաստանի կոմկուսի գլխավոր քարտուղար Զյուգանովը նրանց պահանջեց կառավարության հրաժարականը:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀ

Հայտնաբերվեցին Տու-154 ինքնաթիռի բեկորները

Երեկ որոնող խմբի ուղղաթիռներից մեկին հաջողվեց Խաբարովսկից 280 կմ հեռավորության վրա գտնվող դժվարամատչելի ծործորներից մեկում հայտնաբերել դեկտեմբերի 6-ին անհետացած Տու 154 ինքնաթիռի բեկորները: Այսօր աղետի վայր կժամանեն փրկարար նոր խմբեր եւ կառավարական հանձնաժողովի անդամներ: Նրանց հիմնական խնդիրը կլինի հայտնաբերել «սեւ արկղերը», որոնք կարող են լույս սփռել ինքնաթիռի անհետացման եւ աղետի պատճառների վրա: Դեռեւս անհայտ է, թե ինչու անտեսվեց ավարտվել որոնման աշխատանքները Կամրանյու-Ֆանրանգ երթուղու օդային հատվածում, որտեղ շատ հավանական է դեկտեմբերի 12-ին աղետի են ենթարկվել Ռուսաստանի ռազմաօդային ուժերի Սու 27 տիպի երեք կործանիչներ, որոնք «Լիմա-95» ցուցահանդես տոնավաճառից հետո Ռուսաստան էին վերադառնում: Ամերիկյան «Լոս Անջելես թայմս» թերթի մոսկովյան թղթակից Սթեֆանի Սայմոնը գրել է, որ Աերոֆլոտի մենաշնորհի վերացումից հետո նախկին ԽՍՀՄ-ի տարածքում մոտ 500 ավիաընկերություն է հայտնվել: Ինչպես ե՛ւ արեւմտյան, ե՛ւ ռուսաստանյան փորձագետներն են խոստովանում, այդ ընկերությունների մի մասը անվտանգության տեխնիկայի հաշվին դրամ է խնայում: Նախկին ԽՍՀՄ-ում ուղեւորների մահվան պատճառ դարձած ավիավթարների թիվը շեշտակիորեն գերազանցում է ուրիշ երկրների ցուցանիշները: Անցյալ տարի 1 միլիոն ուղեւորի համար այնտեղ 5,2 մահացու դեպք է գրանցվել, ինչը 10 անգամ բարձր է, քան ԱՄՆ-ում եւ 7 անգամ բարձր՝ քան ամբողջ աշխարհում:

Այվազովսկու յուղանկարը վաճառվել է 5 մլրդ լիրայով

«Անտիկ» ընկերության կողմից կազմակերպված աճուրդում Այվազովսկու յուղանկարը վաճառվել է 5 մլրդ լիրայով: Աճուրդին ներկա էին ռուսական արվեստի սիրահարներ, Ստամբուլում ՌԴ ավագ հյուպատոս Լեոնիդ Մանիլոսինը: Այվազովսկու նկարը գնվել է աճուրդին հեռախոսակապով մասնակցող մի արվեստասերի կողմից:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Եթե գործազուրկ եք, կամ կարիք ունեք հավելյալ եկամուտի, «Ազգը» հրավիրում է ձեզ շրջում թերթավաճառության

Գոհացուցիչ աշխատանքի դեպքում «Ազգը» կդառնի ձեզ եւ ձեր ընտանիքը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՐԹԱՎԱՃԱՌՆԵՐԻ

«Ազգ»-ը

ԸՆԿԵՐՆ Է

Դիմել «Ազգի» տնօրենություն, երկուշաբթի օրը ժամը 9-ից սկսյալ. Հանրապետության (նախկին Ալավերդյան) փողոց, 47, հեռախոս 56 28 63:

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being accepted for the 1996/97 fulbright scholar program. Candidates must possess a doctoral degree (or equivalent professional training and experience) and English proficient sufficient to conduct research or to lecture in the United States.

Candidates will be considered in the following fields:

1. POLITICAL SCIENCE, INTERNATIONAL RELATIONS, AND LAW
2. AMERICAN STUDIES (HISTORY, LITERATURE, SOCIETY OR CULTURE OF THE UNITED STATES)

Application forms may be obtained from the USIS office at the U. S. Embassy, Marshal Baghramian 18 or the IREX office, room #38e at the American University of Armenia, Marshal Baghramian 40. For further information or to submit applications, please contact the USIS office at 52-46-61, or IREX on 27-45-32.

Application deadline is January 31, 1996.

L'EXPRESS

Բերինգի նեղուցի տակ կկառուցվի երկաթգիծ

Դեռ 1906 թ. գոյություն է ունեցել Բերինգի նեղուցի տակով երկաթգիծ կառուցելու գաղափար, որն այն ժամանակ չի իրականացվել, իսկ 1939 թ. ավելորդ է համարվել: Ներկայումս կրկին խոսում են այդ երկաթգծի կառուցման մասին, որի շնորհիվ Սիբիրի ու Հեռավոր Արեւելքի տնտեսությունը հնարավոր կլինի անմիջականորեն կապել համաշխարհային տնտեսությանը:

Ծովահենային հարձակումներն այս տարի բազմապատկվել են

Ծովահենները վերստին հիշեցնում են իրենց գոյության մասին: Թեեւ վերջին տարիներին ծովահենների հարձակումներն աշխարհում կտրուկ նվազել էին, Միջազգային ծովային գրասենյակն այս տարի արձանագրել է նման հարձակումների թվի զգալի աճ: Այս տարվա հունվարից մինչեւ սեպտեմբեր ծովահենային հարձակման է ենթարկվել եւ անհայս ուղղությամբ տարվել է արդեն 100 նավ: Առավել վտանգավոր գոտիներն են Հարավ չինական ծովը, Սոմալիի, Արաբական թերակղու առափնյա ջրերը եւ Լատինական Ամերիկայի հյուսիսարեւելյան ջրատարածքը: Ներկայումս ծովահեններն ավելի լավ են զինված, հաճախ ներկայանում են որպես առափնյա պետությունների պահակային ծառայության աշխատակիցներ, առավել հանդուգն են դարձել՝ զգալով, որ իրենց հանցանքներն անպատիժ կմնան:

Մի գավաթ ջուր ընդդեմ ուրկամոլության

Գեր մարդիկ սովորաբար մեծ քանակությամբ սնունդ են ընդունում իրենց ստամոքսի պահանջին հագուրդ տալու համար: Ամերիկացի եւ կանադացի բժիշկները խորհուրդ են տալիս ընդունվող սննդի ծավալը սահմանափակելու ոչ ավանդական միջոց. ճաշելիս խմել մեկ գավաթ ջուր, որը կրճատում է ստամոքսի ծավալը եւ հագեցնում մարդուն: Ներկայումս Եվրոպայում բազմաթիվ գեր անձինք այդ հասարակ եղանակով 20-40 կիլոգրամով նվազեցրել են իրենց քաշը: Բայց նրանցից շատերը չեն դիմանում քաղցրավենիքի գայթակղությանը, որը հաճախ ի չիք է դարձնում արդյունքները:–

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Մետաղադրամներ Հոնկոնգի վերամիավորման առթիվ

Դեկտեմբերի 1-ից Պեկինում վաճառքի են հանվել երկու ոսկյա եւ 1 արծաթյա մետաղադրամներ ողջունելու համար 1997 թ. հուլիսին Հոնկոնգի վերամիավորումը Չինաստանի հետ, հաղորդում է Սինհուա լրատվական գործակալությունը «Իրան Նյուզ» թերթում:

Չինաստանի ժողովրդական բանկի խոսնակի տվյալներով հոբելյանական մետաղադրամների մի կողմում պատկերված է Չինաստանի նախկին առաջնորդ Դեն Սյաոպինի գլուխը, խաղաղության աղավնիներ եւ Հոնկոնգից մի տեսարան, որի երկնքի ֆոնի վրա «Մեկ երկիր, երկու վարչակարգ» մակագրությունը անգլերեն եւ չինարեն լեզուներով: Մյուս կողմում Պեկինի կենտրոնում

գտնվող Տյանանմենի գլխավոր մուտքն է, գեղազարդ սյուներ. Չինաստանի ազգային ծաղիկը պիոնը, Չինաստանի Հանրապետության լրիվ անվանումը եւ մետաղադրամի թողարկման տարեթիվը:

60 մմ տրամագծով ոսկե մետաղադրամներից մեկը պարունակում է 140 գրամ մաքուր ոսկի եւ ունի 500 յուան (60 դոլար) անվանական արժեք: Մյուսը 27 մմ տրամագծով 14 գրամ ոսկի եւ 50 յուան (6 դոլար) անվանական արժեք: Արծաթե մետաղադրամն ունի 40 մմ տրամագիծ, 28 գրամ մաքուր արծաթ եւ 10 յուան (1.20 դոլար) անվանական արժեք:

Ակնկալվում է, որ 500 յուան արժողությամբ սահմանափակ քանակի մետաղադրամները կվաճառվեն ավելի քան 30 հազար յուանով (3.614 դոլար):

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2008 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 15. 12. 1995 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@